

DISSERTATIO INAUGURALIS MEDICA,
DE
**ISCHIADICO
MALO,**

Quam,
AUSPICE DEO PROPITIO;
Et Consensu atque Auctoritate Gratiſſæ Facultatis Medicæ,
IN ALMA REGIA FRIDERICIANA,
P R Æ S I D E

DN. D. MICHAELE ALBERTI,
SACR. MAJ. REG. BORUSS. AULICO ET CONSIST. MAGDEB. CON-
SILIARIO, MED. ET PHILOS. NATUR. PROFESSORE PUBL. ORDIN. ACAD.
NAT. CUR. COLLEGA, SOCIET. REG. BORUSS. SCIENT. SODALI, ETC.
DN. DECANO H. T. SPECTATISSIMO,

Domino Parrono, Præceptore ac Promotore suo omni honoris cultu prosequendo,
PRO GRADU DOCTORIS
SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILE-
GIIS DOCTORALIBUS LEGITIME IMPETRANDIS,

HORIS LOCOQUE CONSUEVIS,
ANNO MDCCXXIX. D. DECEMB.
Publica ac placida eruditorum ventilationi subijciet
RESPONDENS

JOH. GODOFREDUS Knochenwebel,
PALÆO - DRESDENSIS.

HALÆ MAGDEB. TYPIS JOH. CHRISTIANI HENDELII, Acad. Typogr.

DISSERTATIO INNOUOVATA MEDICA

ISCHIAIDICO

DEO

PATRIÆ

ET

PARENTIBUS.

DN. D. MICHAEL ALBERTI
PRO GRADU DOCTORIS
JON. GODOFRIDUS
TALCO-HERDENSIS

PROOEMIUM.

MOrborum & Dolorum corporis humani ingens est multitudo, ut non modo plurimæ illius partes doloribus præcipue subjectæ sint, sed & varias illorum species experiantur: id quod *Job. Chicorius* in *Ep. & Diff. Med.* nec non *Piso* de magna dolorum tolerantia obs. 98. *Sebizius, Cellius & D. D. Præses* in *diff. & rr. de doloribus* fufius testantur: Sed quid opus est, partes deslere, (quæ videlicet tot calamitatibus obnoxia sunt) tota vita febilis est: urgebunt nova incommoda, priusquam veteribus satisfeceris: dixit *Seneca* in *Consol. ad Marc. c. X.* neque tantum ejusmodi dolorificæ afflictiones per individua, aut etiam tempora, variant, sed interdum de unico ægotante valet, quod *Esaias cap. I. v. j.* de Statu Ecclesiastico & Politico populi Judaici exclamavit: *totum caput in morbum abiit & totum cor est languidum.*

hinc juxta v. 6. *a vola pedis usque ad caput non est in eo integritas*; in sensu non morali, sed physico quidam ægri, chronico morbo afflicti nunc intrinsecus, nunc extrinsecus, nunc in hac, nunc in alia parte acerbissimos experiuntur dolores: siquidem alias tota vita humana doloribus intermixta est: hinc *Socrates ap. Platon. in Philebo p. 395.* eloquitur: *ratio nobis hæc dicit, nos non modo in lamentationibus & in tragædiis, neque in fabulis tantum, sed in totius vitæ tragedia atque comædia dolores voluptatibus immisceri aliis sexcentis.* Neque ulla dies, uti sine linea, ita sine dolore, siue spiritalis, siue naturalis, siue moralis, siue physicus sit, transigitur: quam ob rem & Stoici homines, propterea in communi vitæ statu, non insensiles fuerunt: quicquid etiam de ipsorum apathia circumfertur, quibus vicissim, sicut aliis etiam hominibus patientia dolorum Medicina fuit, quod remedium inter alios *Rejes in Camp. Elyss. juc. Quæst. 88. n. 10. n.* extollit: tam *subrica* itaque res est, admodum valida corporis constitutio, ut corpora ubi ad summum proventa sunt vigorem, non constant, sed momento in contrarium impelluntur juxta *Plurarchum in Sympof. Lib. 5. q. 7.* quam veritatem e Medicis *Hippocrates, Galenus, Celsus & multi alii* confirmarunt: Quando vero nunc meditationem dolorum penitentiæ, aut curatius suscipimus, tunc ad generalem & abstractam adhuc disquisitionem pertinet animadvertio, ob quam causam corpus *internum*, quoad plurimas partes, *sensibile* sit, adeoque dolore afficiatur: etenim si singuli motus & effectus ex necessitate contingere deberent, sensatio interna nullius utilitatis, adeoque super-

superfluum & magis inimicum, molestum & adversum attributum esset, quale quid vero de Creatore corporis, vel tantum opinari, impium esset, quod corporis internæ partes sensu præditæ existant: ecquis ita lepidi sensus esset, ut existimaret, post lapsum demum corpus intrinsecus sensibile redditum fuisse: siquidem absque omni dubio ante lapsum organa, aut instrumenta materialia, ad sensationem necessaria intima corporis loca & repagula penetrarunt: Si porro corpus internum sensibile est, ita doloribus æque internis ac externis obnoxium existit; quam ob rem ratio formalis doloris præcipue in Sensu hæret: Sensatio vero in genuina sua forma est mentalis perceptio: nam definitio *Sensus a Marr. Schockio in tr. de Scepticismo Part. 1. Lib. 3. cap. 1. p. 189. prolata*, quod sit *vis animæ sensitivæ sensibilia objecta percipiens*, ridiculam olet petitionem principii: Dolor proinde sensu medico, est Sensatio adversa, aut molesta in corpore: Corpus itaq; non dolet, sed causa illa percipiens, judicans, æstimans, intelligens sentit dolorem, qualis non alia, quam hominis anima est: inde sequitur, quod anima non cogitans, nec actu reflexivo operosa, non ratiocinans, nec præfigurans, non volens, aut nolens, hac doloris formatione commercium habeat cum corpore, & quidem illius fabrica & deinde etiam cum internis functionibus: quod manifestum documentum contra illos est, qui ridicula argumentatione urgent, quasi anima propterea natura corporis esse nequeat, quia de functionibus, vitalem œconomiam concernentibus, non representativa,

fibi que crasse conscia idea judicare, neque easdem pro frivolo nutu variare queat: quod levissimi momenti argumentum innumeris rationibus enervari potest & enervatum est. Dolet itaque anima, i. e. percipit aliquid extraordinarium molestum, aut adversum in suo corpore: & quidem sæpe dolet in salutem secundum *Laurentium in Homilia de penit. cruce* & *arbor optabilis salubri medicamine plena*: etenim qui dolorem non sentit, ille neque malum sentit, neque ægrom se esse advertit & judicat: unde sensuum & dolorum, vigente adhuc morbo & operosa causa morbi, abolitio & imminutio semper mali præfagii signum est. Sicut itaque externum corpus eum ob finem Sensu pariter præditum est, quo diversa objecta, illud afficientia, rite dijudicentur, an amica, an inimica, an grata, an adversa, an fructuosa, an perniciofa, an necessaria an superflua &c. existant, quo juxta hanc æstimationem anima connexas suas operationes ad convenientem finem perducere queat: ita etiam Sensatio in interioribus, tenerioribus & nobilioribus corporis regionibus & partibus valde utilis & necessaria est, quoniam hæc varia etiam objecta diversæ relationis & operationis afficiunt, quæ si tantam vim, ut menstruum corrosivum in metallum, haberent, facile in lethiferas alterationes corpus conjicerent: ita v.g. si bilis causticæ effectus corrosivus in intestina & ventriculum non perciperetur, hæcque perceptio certis signis se non proderet, tunc illa neque vomitu, nec alvi fluxu ejiceretur, neque medicus auxiliatrices suas manus conferre

ferre posset, quoniam ignoti nulla cupido! Si in certis locis membranosis, tendinosisque coacervati & concentrati hæreant humores ferofi, valde falsi & acres, & partes tales sensu (ut ita dicamus) præditæ haud essent, tunc nullus perciperetur perniciosus inde proveniens effectus, neque ullus motus susciperetur, quo mediante insensiti tales humores tempestive removeri deberent, neq; medico innotesceret causa & locus & sedes morbi, ut propterea ipsi occasio, qua officio suo fungi debet, expiraret: quam ob rem hoc etiam respectu multi morbi, salubritatem quandam complectuntur, & ex parte vera est *Salviani in Epist. ad Cataram* sententia, *mibi genus quoddam sanitatis esse videretur, hominem interdum non esse sanum; id quod plenius & solidius D. D. Praeses demonstravit in disp. de Morborum salubritate. conf. Langius Miscell. curios. 34. p. 87. seq. 96. §. 58. de Natura morborum effetrice:* Et tali oculo vita naturalis advertenda est, in qua nihil stabile, sed juxta *Sy-xociden cap. XL. 1--3. negotium magnum crearum est omni homini, & jugum grave super filios Adam, a die exitus e ventre matris eorum, usque ad diem in sepultura in matre omnium; v. 2. Cogitationes eorum & timorem cordis, sollicitudo expectationis, dies mortis; v. 3. a sedente super throno in gloria & usque ad humiliarum in terram & cinerem: sive secundum Chrysostomum Tom. II. Serm. 22. quotidie in omni ætate contemplamur interitum, in cunctisque ex rerum eventu instabilitas quædam exprimitur & significatur, non hyems, non æstas, non ver, non autumnus perpetuo manent, sed decurrunt omnia, evolvantur & dilabuntur: & quod antea de doloribus indicavimus, id tan-*

tanto magis annotatione dignum est, siquidem quidam morbi eximium acerbissimorum dolorum committatum complectuntur, qui interdum internum, nonnunquam externum corpus, quandoque utramque illius regionem afficiunt, quales dolorificos affectus *Forestus Lib. 29.* curatori pertractavit studio, & circa finem *obs. 28.* dolores externa corporis membra insulantes & cruciantes annotavit: Dum præsentis conatu & proposito nostri officii memores sumus, placet pro themate Inauguralis Speciminis arduum talem affectum, qui cum intricato & refractario sæpe, dolorifico cruciatu se exerit, qui etiam dum externum corpus tantum affligere videtur, tamen ut plurimum intimiores radices possidet, & ISCHIADICUM MALUM constituit, seligere, cujus indolem brevi explicatione indicabimus & delineabimus: Faxit cœlestis benedictio, ut nostrum institutum ad vota succedat.

§. I.

Præsentis affectus tractationem suscipientes, non in *nominali* explicatione diu hærerè lubet, quam notationem ejusque cognitionem *præsupponimus*, proptereaque indicamus, quod *denominatio* hujus affectus *regionem* quidem, aut non *propriam* sedem, aut locum *genuinum* complectatur, quare ab ossibus, *Galeno* dictis inominatis, ab *Homero* in *Iliade* *ixis* *ōsa*, *Latinis* *Ilium ossa*, vocatis, appellationem suam nactus est; interim totum hoc os secundum *Spigelium* utpote *innominatum* dictum, in *Ilium*, *Coxendicis* & *Pubis* dividitur,

tur, ex quibus *medium præc. Ischiium*, & dolores circa illam regionem, obtingentes *Ischiadici* nuncupantur; quam ob rem dolores *Ischiadici* etiam *Coxendicum* dolores vocantur: de quo *Jo. Raym. Forz. Tom. I. Conf. Cent. I. Conf. 80.* hisce verbis disserit: *affectus, qui in articulo Coxæ affigit, & motum progressivum intercipit, a parte affecta Ischiadicus dolor appellari solet, atque a Plinio Coxendicus, qui tandem a Galeno sub genere arthriticis fuit collocatus, licet diu græci Ischiadicum dolorem arthriticum nominare consueverint. Est autem ratione loci affecti legitimus Ischias, quoniam in articulo ipso, non autem in gluteis musculis, os Ischiium & Ilium extrinsecus obducentibus, dolor percipitur. conf. Ejsd. Tom. II. Cent. 4. conf. 70. huc referimus Foresti verba Lib. 29. obs. 18. in scholii initio: qui ἰσχίον articulum cruciare solet dolor Græcis ἰσχίαις vocatur; velut & qui eo affectu laborant ἰσχιαδικοί nuncupantur, barbaram sectantes medicinam Sebiaticam & sebiaticos vocant: Latini vero Ischias & qui eo affliguntur Ischiadici nuncupari possunt, porerit etiam Coxendicum dolor seu morbus dici. Nam Plinius articulum hunc Coxendicen nominavit, in quo ossis femoris caput cum Coxendice ossè appellato, alligatur atque dearticulatur. Hinc a multis medicis sub Coxendicum dolorum notatione præfens affectus venire solet, sicut ex multis Laetium a Font. Consult. 41. Altomar. opp. 378. Capivacium conf. 31. Zac. Lus. Med. Princ. Hist. Lib. 3. hist. 31. 32. Prax. admir. Lib. 2. obs. 178. allegamus: diximus vero, quod os prædictum, Coxarum nomine veniens, haud doleat, sed musculofo-tendinosæ & vicinæ ambientes partes, aut aliquando periostium, sedem talium cruciatuum constituent, siquidem per consensum motuum aliquando dolores illi se am-*

B

pli

ficant & internam plane regionem una corripunt, aut ex consensu musculorum motus illi, dolorem causantes, latius se diffundunt, id quod in certo casu cit. *Fortis Tom. II. Cent. 4. consult. 74. p. 579.* testatur, quando dicit: *Legitimum itaque dolorem hunc Ischiadicum esse credo, licet usque ad genu porrigatur dolor, dum a ligamento & acetabulo affectio ipsa Tricipiti, aliisque musculis, nec non iliaco & Psoas facile communicatur: ut propterea scripserit Actius, quod auspiciatur hunc dolorem vicinorum musculorum dolor, maxime lumborum, poplitem, talem, & quibusdam totum crus affligit, & ante ipsum Hipp. dicens quod dolor corripit coxae juncturam, ac summas nates & coxendicem, tandem etiam per totum crus dolor vagatur: quoniam itaque hic affectus, aliquando Arthritidem sequitur, cum illa alteruat, aut simul affligit, aut loca & sedem mutat, ita per familiariter quam & antiquiores & recentiores medici hunc morbum in profapiam & familiam Arthriticorum aut Articularium morborum transferunt: Arabes hunc affectum dolorem Ancha nominant: hinc Avicenna dicit: 23. 3. 2x. 12. c. 5. Ischiatica vero est de summa doloris juncturarum & est dolor, qui incipit a junctura ancha & descendit retro coxam, & quandoque extenditur usque ad genua & ad calcaneum. Plinius l. 20. c. 3. & 9. ancham vocavit articulum illum, in quo ossis femoris caput cum coxendice osse alligatur. vid. Zac. Lusit. Med. Princ. Hist. Lib. 3. hist. 30. paraphr. p. 562. Nominavimus vero in titulo hunc affectum, Malum Ischiadicum, quem passim dolorem etiam nuncupant: haud tamen in hac denominatione singularem emphasin intendimus, praeterquam hic morbus eximio & valde affligente dolore subiecta detinet, subinde communiter fatis refractariam*

riam indolem continet, qua diutius subjecta cruciat, unde etiam suo tempore *Hippocrates Prorrhet. Lib. 2. §. 45.* specimen diutius affligentis hujus affectus allegat: malum denique peculiare constituit, quia medicis auxiliis non tam prompte obtemperat, sed potius facilius increbescit, alios cernuos dolorificos affectus invitat, adeoque malam suam qualitatem sufficienter comprobat: quemadmodum etiam hic morbus & antiquioribus & recentioribus medicis semper innotuit, modo pro diversitate climatum, provinciarum, dietæ, subjectorum, vitæ generis, methodi medendi, singulares circumstantiæ annotari debeant; ut propterea in causarum indagazione, attentione & judicio opus sit: interea veterum observationes de hoc affectu, veluti Hippocratis, qui hujus affectus multis in locis reminiscitur, non obli-
 randæ, sed peculiari studio & judicio conciliandæ sunt.

§. II.

Ischiadem communiter medici articularum vitii aut morbis, velut speciem adscribunt, (hinc *Wedelius disp. de Isch.* hunc affectum *Arthritiden lumbarem* vocat, & *Dietericus in Jarreo §. 409.* dicit: *est ergo Ischias, ea arthritidis species, quæ coxendicem invadit, non tam stricte in eo articulo;* huc pertinent *Riolani* verba in *Encbirid. L. 5. c. 3.* in articulo femoris, circum cavitatem ossis ischii generatur *Arthritis, quæ Ischias dicitur:* *Diemerbrock obs. 87. annot. Forestus lib. 29. obs. 18.* in scholio asserit: quod in omnibus articulis arthritis est, hoc in uno juxta coxendicem articulo *Ischiada* & *Coxendicum vitium* appellant ii, qui græcos & doctiores sequuntur: *Celeb. Stablius in Patholog. cap. de Malo Ischiad. p. 1071.* asserit: *Ischiadicus dolor, cum quarumlibet reliquarum corporis partium arthriticis doloribus*

notorie conspirat, atque colludit, imo communicat & invicem commutat) hunc affectum etiam cum Podagra, Gonagra, Chiragra in aliquam affinitatem transferunt, sicut ratione commercii, consensus, complicationis & consecutionis, aut etiam alternationis nephriticus affectus æque coherere solet; interim dolores lumbares, quos nephritidem non calculosam, aut simplicem nominamus, ab Ischiade adhuc discrepant, quamvis aliquando concurrant, quandoque superveniant & alternent: & sicut illi lumbares dolores in regione lumborum, versus infimam dorsi regionem extensa, sæviunt, proptereaque Lenden-Schmerzen, Lenden-Weh, Lenden-Stein vocantur, ita Coxendicum dolores paulo inferius cruciatus suos exserunt & quidem præcipue in lateribus illius regionis occurrunt, quare nominantur Hüfte-Schmerzen oder Hüfte-Weh, interim aliquando ossis Sacri regionem in consensum trahunt, ut per conspirationem aliquando dolores affligant perpendiculariter os sacrum pervadentes, de quo cruciatu exclamant, es reisse Sie durchs Creutz hinunter, hinc loca talia neque recte movere, neque iisdem incumbere possunt, quin acerbius dolores afficiant: quoniam itaque hi affectus ratione formalitatis & causalitatis conveniunt, ita sæpe concurrunt; in quo nexu medici attentii arthriticos, lumbares nephriticos, ischiadicos, podagricos, gonagricos, chiragricos, imo colicos hæmorrhoidales considerant & commendant: hanc exquisire practicam, notatuque dignam observationem confirmat & illustrat Excell. D. D. Stabius in *Programmate Historiam Pathologicam affectuum cum coxarum dolore symbolizantium exhibente*: Proinde etiam præfens affectus non cum quolibet dolore, hasce regiones affigen-

fligente, confundi debet, quare *Sennertus Prax. tr. de ar-
thrit. c. 6.* ubi de dolore *Ischiadico* agit, profitetur: *Sunt
nonnulli, qui per Ischiadicum dolorem alium affectum, ab ar-
thritide differentem, accipiunt, qui inter chronicos affectus
est, & accidit iis etiam, qui podagra & chivagra etiam
nunquam laborarunt, ab excrementis illis congestis, vel in
eam partem influentibus & plerumque sensim & paulatim:
verum de hoc affectu hic agere nobis propositum non est, per-
tinetque is ad ambulandi, ob coxæ vitium impotentiam,
quod latius se, quam arthritis extendit, de quo solum hic
agere nobis propositum est, & proinde etiam de Ischiadico dolo-
re tantum ut arthritico hic agemus: quo textu ex mente
Sennerti etiam inclarescit, quod Ischiadicum affectum cum
arthritico, podagrico & chivagrico author connectat, pro-
inde vero ab aliis doloribus, regionem coxarum crucian-
tibus, discernat; oritur porro nonnunquam dolor in re-
gione ossis ischias a congestione & inflammatione, a luxatio-
ne (qualem casum allegat *Mercur. tom. I. conf. 70. Capiva-
cius conf. 42. Fonseca tom. I. conf. 77. Ban. Sylvat. Cent. 3.
conf. 89.*) a casu, jactu, plaga, contusione &c. (*Ischiadicus
doloris spurii ex lapsu reminiscuntur Act. Berol. Decad. I.
Vol. 7. p. 29. Baubin de Font. Boll. p. 73.*) a doloribus par-
tus difficilioris, qui dehinc illam regionem occuparunt &
diutius obtinuerunt, *vid. Ballonius Epid. p. 272. Chifflerius
observ. 44. Schenck. lib. V. observ. tit. de Ischiade, Sympto-
mata, obs. 1.* aliquando hanc regionem *Rheumatismus* cor-
ripit, qui si simplicior fuerit, nondum hunc morbum con-
stituit, hinc *Acta Berolinensia decad. I. Vol. 5. p. 57. Rheuma-
tismi Ischiaden mentientis & Vol. 7. p. 23. Ischiadici Rheuma-
tismi in puero historiam praeferunt & memoriam injiciunt**

conf. Fortis Tom. II. Cent. 4. conf. 75. de Ischiade illegitima; proinde juxta Hippocratis & Galeni mentem Ischias & Cedmata alii distingunt; sicut Prosper Marrianus Com. in Hipp. p. 169. de posterioribus dicit, quod a materia frigida & pituitosa juncturam coxae obsidente oriuntur, quæ propterea quemlibet articulum invadere possunt, cum Ischias morbus proprius coxendicis existat: de quali differentia porro vid. Hollerius in Comm. apbor. Hipp. Sect. 6. apb. 59. Wallisius Comment. p. 125. alium differentem affectum allegat Mollenbroccius tr. de Varis c. 5. Sylvius Pr. Lib. 1. c. 50. nec gravidarum aut puerperarum dolor circa inguina, ischiadicus est. conf. Forestus Lib. 29. obs. 18. schol. Hollerius de morb. intern. Lib. 1. cap. 63. schol. p. 538. Et quamvis non strictiori sensu hunc affectum accipiamus, quo quidam asserunt, quod dolor ille Ischiadicus genuinus existat, qui circa acetabulum ossis ischii occurrit, tamen non adeo late & laxè de eodem affectu judicamus, velut Riverius (vid. Boneti Polyarthros tom. III. Lib. V. c. 32. p. 453. n. 169.) cujus judicium est, dolor Ischiadicus ab aliis Arthriticis speciebus non differt, quod in his dolor solos articulos occupat, in illo vero dolor non in sola est coxendice, sed etiam summam narem & lumbos & os sacrum occupat, ac in femur, tibiamque & extremum pedem exspirigitur, quod fit ob nervos a lumbis & osse sacro emergentes, qui a coxendice feruntur, & inde ad femur, tibiam & pedes disseminantur: qualis descriptio præter verum & genuinum morbum Ischiadicum etiam arthriticos, vagos, nephriticos, podagricos & gonagricos complectitur.

§. III.

Progredimur nunc ad delineationem *Historiæ* Ischiadicæ,

dicæ, in qua primo circumstantias quasdam in *subiecto* annotandas, recensebimus: in hisce antea ratio *Ætatis* observari debet, siquidem *plurimi* hominum morbi per diversas *annorum* aut *ætatis periodos* variant, id quod jam *Hippocrates* annotavit, qui de præsentī morbo in *Prorrh. Lib. 2. §. 44. r. 9. & §. 45. r. 1.* ita differit: *hic morbus* (videl. dolores in humeris) *viris vehementissimus esse solet a quadragesimo anno usque ad septuagesimum: qua ætate etiam coxendicium morbus affligit:* hinc in *Sect. 3. apb. 31.* etiam adferit, quod *senibus articulorum dolores familiares* sunt: exinde liquet, quod hic morbus *provectoris ætatis* hominibus, neque infantili, puerili & adolescentiæ ætati *primario* eveniat; hinc *Celeb. Stablius in disp. de Morb. ætat. fundam. c. 2. p. 9.* dicit: *confiniis juvenilis & virilis ætatis, profundiores, circa os sacrum & Coxendices, dolores, eveniunt: qui si sponte vel arte male succedente, vel decubitus motuum incongruorum &c. viriis, ad caput ossis femoris declinent, a Gonagra & Podagra unguem latum absunt: neque sane opus est, nisi præcipiri aliquo sudorifico regimine præmature instituro, quin præsto sint.* Siquidem *Hippocr. lib. Prorrh. cit. r. 3. & 11.* de hoc affectu, quatenus *Senibus & Juvenibus* obtingit, tractat; huc pertinent testimonia ipsis casibus manifesta, dum *Rayn. Job. Fortis Tom. II. Cent. 4. conf. 71. 72. 73.* subjecta ægrotantia *Ischiade* detenta in periodo *quadraginta* annorum constituta, allegat: *Lentilius Fastronem. theor. pract. c. 32. p. 147:* virum *45. ann.* allegat, qui jam per *decennium* ischiadico dolore laboravit: historiam viri *Ischiadici* ad *40. annos* appropinquantis allegat *Stablius in Parolog. de Malo Ischiad. p. 1072. 1073.* porro *Fortis l. c. conf. 70.* *sexagenarium* profert *Ischiadicum*, *Riedlinus Cu-*
rat.

rat. Med. 64. Ischiadicum septuagenarium recenser: & curat, 242. sexagenarium. Forestus Lib. 29. obs. 19. reminiscitur Ischiadici 37. annorum. Deinde hic affectus familiariter sexum masculinum afficit, & quoad hanc circumstantiam consensum suum cum podagricis cruciatibus testatur, quippe qui plus mares, rarius feminas afficiunt; quæ circumstantia haud levipendenda, sed solide inquirenda est, ob quam causam tale quid eveniat: interim non desunt exempla, quibus probari potest, quod aliquando feminae hoc malo affligantur; vid. Forestus Lib. 29. obs. 18. Fortis Tom. II. Cent. 4. conf. 69. Zac. Lusit. Med. Princ. Hist. Lib. 3. hist. 30. A. N. C. dec. 3. an. 7. obs. 207. reminiscuntur feminae ischiadicae 37. annorum, cui affectui per prædictam connexionem tanto facilius illæ feminae subjectæ sunt, quæ arthriticis, podagricis & nephriticis passionibus obnoxia existunt: Dantur vero observationes, utut infrequentiores, quibus confirmari potest, quod hic affectus teneriorem aliquando corripit ætatem, hinc Riedlinus l. c. curat. 874. historiam puellæ 12 annorum Ischiadicæ commemorat, & Diemerbræck obs. 87. juvenem 24 annorum Ischiadicum allegat: Præterea in subjectis ratio Temperamenti habenda est, siquidem in hunc affectum ejusdem temperamenti homines incidunt, cujus sunt arthritici, podagrici, nephritici, videlicet cholericomelancholici, sanguineocholericici, sanguineomelancholici, magis vero calidi sic dicti, quam frigidi temperamenti: proinde ejusmodi homines magis de humoribus abundant, adeoque plethorici existunt, quæ tamen sanguinis plenitudo non semper in turgido & rubicundo corporis habitu inquiri debet, cum illa sæpius in strictiori paululum tali habitu, plus in inflatis venis observari queat: hinc

hinc ejusmodi subjecta non famelica, aut deficiente, sed potius plena, aliquando laeta, spirituosa & luxuriosa diæta fruuntur; interim non semper hæc diæta splendida & opipara esse debet, modo larga fuerit, quæ ad accumulationem humorum perinde satisfacit, attamen illa, quæ magis laeta est, plus ad hujus affectus præparationem contribuit; tanto magis vero, si quidam homines potum vinisum, sanguinem præcipue commoventem, largius aut usitatus ingurgitaverint, aut intemperantius ingesserint: hinc Vinum, Venus & Ira æque in hoc affectu, ac in podagra eximium irritamentum hujus mali constituunt: Subinde talia subjecta ob sanguinis abundantiam & frequentem ac magnam ejus commotionem valde proclivia sunt, ad actuales sanguineas evacuationes spontaneas, quæ motibus Eluctatoriis profligantur: unde aliquando ejusmodi motus in conatu tali excretorio subsistunt, aliquando ad actualem perruptionem pertingunt: hinc quædam horum subjectorum in junioribus ætatibus narium hæmorrhagias experta sunt, uti Hippocrates notatu dignam profert observationem Prorrhet. Lib. 2. §. 47. text. 8. fit autem hic morbus his, quibus in pueritia & juventute sanguis ex naribus fluere desit. text. 9. Proinde interrogandum est de sanguinis eruptione an in juventute facta fuerit? text. 13. Si vero etiam malo colore præditi sint hi homines, interrogandum est, an caput doleat: hoc enim fatebuntur: de qua morborum connexionem vid. Programma Illustr. D. D. Stablii modo citatum, dissertationi de Regimine, annexum: ita etiam talia subjecta in hæmorrhoidales motus inclinant, aut Mensum & Hemorrhoidum anomalis obnoxia sunt, aut malo regimine, incongrua diæta aliisque; causis moralibus & physicis tales

C ata-

ataxias contraxerunt: quam ob rem non æque necesse est, ut semper *actu* fluxerint *Hæmorrhoides*, aut *Menses*, sufficit, harum *Hæmorrhagiarum molimina* excretoria sive *proximiora*, sive *remotiora* in affectis subjectis præsto fuisse, quæ dehinc ad præsens malum ansam præbent; inde etiam facile alii *perversi* & infensi *effectus* derivari possunt, qui *consecutionibus accidentalibus*, rectius annumerari debent, dum potius *inverso* causandi ordine, adeoque *perperam*, illos effectus, aut accidentia talia pro *principali* hujus mali causa quidam agnoscunt: Aliquando subjecta hujus affectus *multis animi pathematibus*, sive *iracundis*, sive *libidinosis*, sive cum multa cura & *solicitudine* occupatis obnoxia sunt: interdum *plus sedentaria*, aut *confuse* & *nimum mobili* vitæ dedita sunt; qui præcipui respectus sunt, in *Subjectis* annotandi, quorum adhuc *alii connexi* in reliqua deductione mentio injicienda erit.

§. IV.

Quod porro *Signa* attinet, quæ hunc affectum denotant, tunc illa aut *essentialia*, aut *accidentalialia* & *individua* existunt: *Priora* præcipue consistunt in *sensibili dolore*, qui *spasticus*, *tensorius*, *tractorius*, *distensorius*, *ardens*, *fremebundus*, aliquando *lancinatorius*, qualis vulgo in membris etiam *externis spasmodicus* esse solet, existit; & quamvis nonnulli hunc pro *acerbissimo* declarent, tamen ipse per *tempora*, *temperamenta*, *individua*, aliasque causas discrepat, ut in uno subjecto & *paroxysmo mitior* & *lenior*, alibi *gravior* & *acerbior* existat: hic dolor *non uno continuo* durat successu, aliàs *diu durabilis* *hæud* esset, sed quandoque *vagus* est, unde per momenta cruciatus suos exferit, modo aliquantulum *remittit*, mox denuo corripit & sic *alter-*

alternerat: aliquando *fixus* est, ut, quamdiu in *quiete* sunt subjecta affecta, tamdiu & ipse *latitet*, quando vero *velleviter* affectum membrum *moveretur* & *flectitur*, subito *acuti* quasi dolores invadant: & tales dolores *ut plurimum* ægris multos extorquent ejulatus, tanto magis vero, quia *raro transitorii* & *cito* remittentes evadunt, quin potius per *aliquot*, imo per *plures*, dies durent & quotiescunque *recurrunt*, *acerbiores*, magisque *refractarii* communiter reddantur: *Locum*, quem *ordinarie* occupant, quod attinet, tunc medici in *multas* abeunt sententias: nos in *latiorem* commemorationem haud immiscemus, sed breviter amantes cum *Fernelio de part. morb. & sympt. lib. 6. c. 18.* significamus, quod dolor in *superiori* coxarum regione sedem suam habeat, sæpe vero *latius* se dispergat, per *coxendicem* evagetur, *altius lumbos*, inferius *femora*, *crura* & *pedes* corripit & in tali schemate cum *arthritis*, *nephriticis*, *gonagricis* & *podagricis* cruciatibus alternet, tali quidem mutatione, ut, quando in *inferiori*, aut *superiori* regione dolores hi *acerbius* affligunt, tunc temporis in *genuina* sua sede remittant, quando vicissim in *hac tragædiam* suam præcipuam ludunt, tunc communiter *aliæ* regiones *immunes* observentur: *Dolor* hic *Ischiadicus noctu acerbius* evadit, adeoque plurimum *somnum* turbat, eaque propter *alias* functiones valde offendit, pervertit & *vires* unâ admodum *enervat*, id quod non modo *quotidiana* observatio, sed seorsim *Celsus lib. 4. c. 44.* testatur, siquidem *Zacut. Lusit. in Med. Princ. Hist. Lib. 3. histor. 30. p. 563.* dicit: *affectus hic ob diurnos dolores vires enervat, vigilias excitat, facultates prostermit, quosdam non dimittit*: Sæpe hic dolor *æacerbatur*, si patientes in lectis *plumaceis* incalescunt, un-

de aliquando adferunt, die Schmerzen könnten keine Fieber-
 Betten leiden: proinde idem dolor usitatus non ma-
 gnum calorem, neque sensibile frigus tolerat, a qua utraque
 causa facile exacerbatur, quam ob rem Hippocr. Sect. 3. aph.
 22. Ischiaticam autumnalibus morbis annumerat & de ea-
 dem Lib. 2. Proverb. f. 46. indicat, quod si diuturna fuerit,
 verno & aetivo tempore opem expectare debeat: (conf. Fortis
 Tom. II. Cent. 4. conf. 71. p. 573. ubi casus recensetur de Ischi-
 ade, quæ per hyemem perseveravit usque ad Ver.) addit Lom-
 nius in observ. ubi de hoc affectu tractat: parum sperare
 vel hyeme, vel autumnis licet: unde præcipue huic dolo-
 ri frigus insensum est: primis accessibus & invasionibus
 talis dolor mitior est, quando vero crebrius recurrit, acer-
 bissimus invadit; cruciatus hic interdum versus inguina se
 protrahit, aliquando ad femur descendit: si ante hunc do-
 lorem partes supernæ cruciatibus afflictæ fuere, tunc Coxa
 dolor superveniens supernarum partium dolores solvit. vid.
 Hipp. Epid. Lib. 2. Sect. 6. text. 47: præterea aliquando do-
 lor ille in uno latere, aliquando in utroque affligit & acer-
 biores cruciatus exserit: usitatus in membris affectis, nul-
 lus tumor nullusve rubor & calor externus observatur. conf.
 Lomnius, Wedelius disp. cit. Forestus Lib. 29. obs. 18. schol.
 Ettmüllerus de art. vit.; quod si vero uterque occurrat,
 tunc congestio & inflammatoria comminatio coincidit, unde
 affectus gravior redditur & complicatum statum induit;
 talis cruciatus, quando jam iteratos recursum servavit, com-
 muniter diutius durat: hinc Hippocr. l. c. Proverb. text. u. de
 breviori hujus affectus terminatione ita differit: at vero
 juvenibus non quidem minus doloris inducit coxendicium mor-
 bus; verum brevior est; nam quadragesimo die liberantur:
 &

& licet non *absolute* hic terminus *fixus* & *decretorius* existat & aliquando *citius* remittat, aliquando *diutius* duret, tamen *ut plurimum* hic affectus in *longius* tempus se protrahit, quare *Zac. Lusit. l.c. hist. 28. p. 549.* profitetur: *Ischiadicus dolor durat & amplius affligit, nam longus est, ex Gal. Lib. I. Conf. 4. Aurel. lib. 5. tard. pass. c. 1. Fortis Tom. II. Cent. 4. Conf. 70. p. 572.* dicit: *hic morbus non facile removeri potest, quia ex sui natura diuturnus est affectus; Wedelius in disp. cit.* hunc affectum *chronicis* morbis annumerat. Dolor hic non raro *acutus* evadit, adeoque gradu *augefcit* & in hoc statu non est *fixus*, sed *facile alioſum* derivari potest: ob id *Hipp. de dieb. Judicat. ff. 6. text. 6.* dicit: *Conſiſtit autem dolor plurimo tempore in inguinibus ſimulque coxendicibus acutus & æſtuſus: quo magis hic dolor cruciat, eo magis impotentiam movendi membro affecto affert: unde Hipp. l.c. de dieb. jud. text. 4.* ait: *ager articulos vertere ac movere non poteſt præ dolore articulorum text. 7. & ſi quis ipſum erigat aut transmoveat, ejulat præ dolore, quam maxime poteſt: Denique in hac dolorum Iſchiadicorum diſquiſitione notandum eſt, quod antiquiores genuinas illorum ſpecies perſpicue ſatis haud ſignificaverint, dum pungentem, rodentem, ſtupefacientem &c. accuſant, qualis ad verum hujus mali genium haud pertinet, ſed potius ad accidentalem decurſum, aut alienas conſecutiones referri mereatur. Et hæc quoad Dolorem, in hoc affectu obvium, annotare placuit.*

§. V.

Prædicti dolores non modo magnam *animi* afflictionem & perturbationem, ſed & *apperitus* dejectionem cauſantur, hinc facile & cito mutatio in *externo* habitu & colo-

re morbosa comparet, quam hactenus commemorata pathemata provocant: siquidem aliàs magna vis est *dolorum* in mutando *aspectu* ægrorum, dum vel *pauciores* horæ magnum cruciatum corpori afferentes, subito *faciem insigniter* mutare solent: Sub *acerbiori* dolore partes affectæ magis sunt *constrictæ*. *Alvina* excretio communiter in hoc affectu est *inordinata*, sæpe *obstructa*, aliquando *segnis* & præter solitum *difficilis*, aut *insufficiens*; quandoque *tenaces* alvi obstructions & *tensesmodæ* molestiæ afficiunt; imo aliquando sub *difficili* successu mucus tantum excernitur: Frequentius vero *accidentalialia* pathemata hunc affectum comitantur, velut *febriles* commotiones, *horripilationes* præcedentes & supervenientes *exæstuationes*; nonnunquam concurrunt *cardialgiæ*, *vomitus* & *intestinatorum tormina*, quando præcipue in hisce partibus *coæcervatæ* & per *peculiares* causas & occasiones *commotæ impuritates* delitescunt; nec non quando *spasmi ischiadici vagi* sunt & nunc in *externam*, nunc *internam* regionem transmigrant; quo etiam aut *medicamina*, aut *regimina*, aut *perverforum* morum *schemata* contribuere solent: nonnunquam coincidit affectus *podagricus*, qualem casum allegat *Fortis Tom. I. Cent. 4. conf. 79*, quandoque *nephriticus* *vid. Hipp. Coac. prænot. f. 3. text. 335. A. N. C. dec. I. an. 8. obs. 61. Ben. Sylvat. Cent. 3. conf. 89.* aut *calculus Vesicæ Fortis Tom. I. Cent. 4. obs. 15.* aliquando alia *urinæ vitia* concurrunt, velut *stranguria*, aut *urinæ difficilis* excretio, siquidem *Forestus l. c. obs. 18. schol.* & *Lommius l. c.* testantur, quod, si *ischiadicus dolor circa inguina affligit*, *Urinæ difficultatem inducat*: *Urina* in hoc affectu per *initia pauca* & *tenuis*, imo *sanæ* similis est, *mox rutilat* & *circa remissionem rubicunda* & *turbida*

vida excernitur; *Pulsus* durus est, quadantenus *frequens* & operosus & si dolores *acerbiores* fuerint, celerior. Si *manifestiores* evagationes & commotiones *hamorrhoidales* & *hypochondriacæ* occurrunt, tunc *capitis* dolores, *cardialgiæ*, imo *asthmata* transitoria nonnunquam coincidunt: quandoque *stupor pedes* detinet, quando in *sede genuina* affectus dolores sæviunt; nonnunquam *rami venosi* in *crure* & *pede lateris affecti* intumescunt (*conf. Prosp. Martianus comment. in Hipp. p. 169.*) & *opplerionis*, nec non *ardoris* molestam sensationem excitant, *quamdiu* dolores *ischiadici* durant: quam ob rem prudentem conciliationem meretur observatio antiquorum, quod *Varices* (præcipue fluentes) *solvant Ischiaden*, *conf. Forestus lib. 29. obs. 18. schol.* Aliquando hic affectus *genitalia* loca in consensum trahit & *varias* in iisdem alterationes, maxime vero *languorem*, provocat; sicut *Hipp. Lib. Porrber. 2. §. 45. text. 5.* testatur: coincidit quandoque cum hoc affectu *insolita sitis* & *angustia præcordiorum*, præcipue si dolores *inversum* vergere comparuerint: *alternat* nonnunquam hic affectus cum cruciatibus *arbitricis, nephriticis, podagricis*; quando dolor *remittit*, *alvus* & *urina* facilius succedunt & pars affecta paululum *intumescit*: imo tunc aliquantulum obstupescit, donec hic *mediocris* stupor intra *breve* temporis intervallum cesser: aliquando licet *varius*, patientes graves quidem dolores sentiunt, interea sub illis *libere* incedere possunt, imo quasi ad *obambulandum* urgentur, qualis casus occurrit in *A. N. C. dec. 3. an. 7. obs. 207.* hisce verbis conspicuus: *illud imprimis notatu dignum erat, quod non tantum periodice exacerbatus fuerit dolor, sed & in ipso paroxysmo obambulare valuerit, quin dolorum vehementia currere coacta fuerit agra:* hæc rela-

relatio testimonium pariter perhibet, quod Ischiadica nonnunquam *periodica* reddatur : *vid. similis casus in Lentilii Fatromnematibus theoretico-practicis cap. 32. p. 147.* nonnunquam dolores Ischiadici *alternis* diebus *acerbiores* evadunt & hac ratione velut *paroxysmos*, aut *periodos* servant: *conf. Salius de affect. parit. cap. 16.* In nonnullis subjectis cum *Ischiade concurrunt*, affectus *hypochondriaci & hysterici*, qui etiam aliquando *alternant*; qui concursus *nexum* illius affectus cum *hæmorrhoidalibus & uterinis* Menstruis profluviis testatur: siquidem alias hoc malo afflicti communiter *plus* sanguinis continent, indeque *variis aliis* commotionibus & affectibus morboris subjecti sunt, quos antiquiores medici *calido* aut *fervido* jecori tribuere solent, *durantibus* acerbioribus doloribus ægrius ægri *sudant*, tanto magis in *affecteda* parte, interim nonnunquam etiam *sudores anxii*, nihil tamen *levantes*, intercurrunt, sub quibus cruciatibus interdum etiam *vagus & angens* æstus affligit, qui affectus potius *acerbiorem*, quam mitiorem gradum prodit: *remittente* dolore *torpent* & *gravativa* molestia laborant lumbi & pedes, aliquando hi *circa malleolos intumescunt*, quæ inflatio vero facile iterum cessat: interim totus affectus ita comparatus est, ut facile etiam *recidivam* patiatur & in hac *acerbius* subjecta torqueat: qualem *recursum* præcipue *animi perturbata, diætæ vitia, refrigeria* sensibilia, actus libidinosi venerei &c. invitant.

§. VI.

Tradita hæctenus ut plurimum *Diagnostica* Ischiadici Mali tractatione, nunc in ordine *Prognosticam* ejus disquisitionem subnectimus: quam ob rem observatio practica testatur, quod juxta *Hipp. Lib. de Affectionibus s. 30. text. 11.*
hic

hic morbus *molestus quidem, sed non lethalis sit*: attamen sciendum etiam est, quod hic affectus facile in *contumacem* statum degeneret, præcipue in subjectis, quæ de *choleric* temperamento una participant: *deterior* etiam redditur, quo magis subiecta *animi perturbationibus* indulgent: *periculosior* est, quando *vagus* existit, sub quo statu facile, æque ac *podagra retrocelli* potest, unde internæ *inflammationes*, spasmi, colicæ, motus *convulsivi, asthmata spastico-suffocativa, spasmi ventriculi & diaphragmatis*, aliique periculosi affectus oriuntur, quales *podagram retro-pulsam* excipere solent: quando hic affectus *vagus* evadit, tunc magis *rebellis* curatuque *difficilis* est; quando cum *podagra, nephritide*que alternat, *deterioris* est conditionis; interim tamen verum est, quod *Hollerius de morb. intern.* Lib. 1. cap. 63. in schol. p. 538. dixit: *Coxendicum dolor sæpe fit multis, qui podagra nunquam laborarunt*; quo magis *ordinariæ* excretiones *retinentur*, eo *contumacior & acerbior* existit; quando *urina limpida, tenuis & aquosa* est, & *quamdiu* talis manet, tunc status morbi *gravior* est; comitatus *febrilium* commotionum declarat hunc affectum *vehementiorem & intricatiorem*: quo *tenacius & diutius Hemorrhoides*, aut *Menses subsistunt*, vel in *anomalo* statu continuant, eo *contumacior* est morbus eoque certius *recurrat*: quo magis *acuti* sunt dolores, eo *facilius stuporem, torporem & tumorem* pedum post se relinquunt; quo magis per *medicamentosa* experimenta motus *hemorrhoidales* turbantur & opprimuntur, eo magis malum accrescit: quo frequentius *diversis & contrariantibus* methodis medicis hic affectus tractatur, eo *pertinacior & immoderatio* redditur: quo *frequentius* hoc malum re-

D

verti-

vertitur, aut quo diutius inſiſtit, eo certius in loco affecto & connexis inferioribus partibus ſtupeſcit perpetuus, aut contractura aridura, zates, aut paralytoidea afflictio excipiunt, quæ ægerrime curari poſſunt: quid quod Hippocrates Sect. 6. apb. 60. hanc prognofin producit: quibus diuturno coxendicum dolore infeſtatis, coxa excidit, iis crus contrahetur, & claudicant, niſi urantur: cujus textus explicationem præc. Riverius in Praxi, ubi de hoc affectu agit, ſuppeditat: & ſiquidem demonſtratu difficile, ſi non impoſſibile eſt, quod hic dolor efficiat, ut coxa excidat; tamen homines ob doloris acerbitatem claudicare poſſunt, quando partes affectæ rigide contrahuntur, aut firmitas neceſſaria illarum, ſive tonus relaxatur: Iſchiadicum malum junioribus vitam brevem promittit, dicit Sennertus in Praxi, ubi de hoc malo tractat, id quod etiam Hiſtoria Præctica teſtatur, in qua circumſtantia hic affectus affinitatem ſuam cum Podagra prodit, quando vero congruis ætatibus hic affectus evenit, hoc iudicium, ut ſupra monuimus, haud valet: deterioris etiam indolis eſt, quando hic affectus cum alio morbo complicatur, velut ſcorbuto, Lue venerea, beſtica, aſthmate, catarrho, &c. quales obſervationes allegatas vid. in Moroni directorio ſub tit. Iſchias: quando gravitas & incorrigibilis pertinacia hujus mali tabem inferit, tunc quidam hunc ſtatum morbi Phreſin, aut tabem coxariam, aut iſchiadicam nominant, cujus reminiſcuntur Hipp. Lib. 5. Epid. Valleſius in comment. Riolanus in Encbirid. Lib. 5. c. 53. Zac. Luſit. Med. Princ. Hiſt. Lib. 3. hiſt. 30. Prax. admir. Lib. 1. obſ. 35. Schenckius Lib. V. obſ. 1. Sennertus l. c. Menſum & Hemorrhoidum legitimus ſuceſſus, multum levat, aliquando plane tollit hunc affectum. conſ. Stab-

Strablii Parbol. cap. de Malo Ischiad. Quando in hoc affe-
 tu humores decumbunt in coxam & corruptionem subeunt,
 malum est signum; unde facile synovia & tabes superve-
 niunt: ita *Chiffetius obs. 47.* talem ominosum abscessum post
Ischiaden commemorat: *Forestus lib. 29. obs. 18. in scholio* di-
 cit: amittitur hic morbus frequenti vomitione, ut dicebat
Rondelerius & Schenckius Lib. V. obs. 5. de *Ischiade* casum
 profert, ubi quidam quotidianis vomitibus ab *Ischiade* vin-
 dicatus fuit; quales casus plane singulares circumstantias
 continent, unde haud ultra metam extendi & applicari
 debent: advertenda porro est *Foresti* prognostica observa-
 tio l. c. *Varices* si supervenerint, *Ischiaticam* fere solvunt, &
fluxus Hemorrhoidum & ventris superveniens, eam solvit:
tumores duri & profundius in coxarum sede delitescentes,
post Ischiadicos dolores occurrentes, malæ indolis sunt, &
 facile inde pravæ corruptiones oriuntur: quando hic affe-
 ctus iterata nunc vice recurrit, tunc levis causa ad ipsius
vernalem aut *autumnalem annuam & periodicam* revolutio-
 nem contribuit: malignos æstimant medici *recursus* ex co-
 xarum regione in superiores regiones, hinc *Valesius comm.*
in Hipp. p. 201. dicit: *Hipp. dicit ex dolore capitis solent succi*
in pectus, hypochondria & coxam descendere, est que hic bonus
abscessus, si contra ascendunt malignus *recursus* est. vid.
Lommius l. c. addimus *Riverii* annotationem: *Materia*
dolorem ischiadicum efficiens aliquando suppuratur & in ab-
scessum convertitur, quod docuit Hipp. 3. Epid. in historia Eu-
polemi, qui talem abscessum passus est, & ex eo tabidum in-
terit: si abscessus aperiarur, ulcus remanet sordidum &
cacoethes, quod etiam ad tabem perducit: Si hoc malum ex
hereditaria dispositione provenit, tanto magis *intricatum*

& refractarium existit: Lommius denique profert: *observarum haud raro est ex hoc coxæ dolore natum hydropen esse*: Et hæ circumstantiæ in *Prognosi* hujus affectus annotandæ sunt.

§. VII.

Quando nunc *Causalem* five *Pathologicam* hujus affectus explicationem tradere debemus, tunc præcipue *formalem* illius rationem demonstrabimus, haud tamen reliquas *impulsivas* & *connexas* causas negligemus, quoad hanc *Formalem* indolem *discrepant* utique medicorum sententiæ, quas brevibus tantum allegare, haud vero quoad *certitudinem* suam inquirere lubet: plurimi derivant hosce dolores a *decubitu* & *defluxione* materiæ praviæ, nunc *biliosæ*, nunc *falsæ*, *acris*, *acidæ*, *tartareæ*, *muriaticæ*, *pituitosæ*, *nervos*, reliquasque partes stimulantis, arrodentis, excoeriantis & corrumpentis; quidam etiam aliquando *sanguineam* accusant causam, eandem vero ejusque operationem fatis *obscure* explicant, interea hoc malum *distingunt*, quatenus vel a causa *frigida*, vel *calida* provenit, ita ut nunc *Ischiatica biliosa*, nunc *pituitosa*, nunc *sanguinea* esse debeat, eo ipso vero totum affectum cum *catarrali* morbo & *rheumatismo* valde *confundunt*, ita ut ille secundum communem dijudicationem sæpe appelletur ein gefalteter Fluss, der sich in die Hüften gesetzt habe: nos potius annotavimus, quod secundum hanc declarationem communiter *nexus* causarum violetur, quomodo *consequentes* effectus cum causa *formali* confunduntur, siquidem *ab hac* tales *secessiones* & *decubitus*, nec non *stagnationes* & *stases* humorum *originem* trahere possunt, quæ in varias *corruptionum* species tandem degenerant: quam ob rem *ordo* cau-

causarum requirit, ut *illam* impr. causam *præmittamus* & advertamus, unde reliqua phænomena & consecraria *dependere* possunt & solent: si itaque *principalior* datur causa, a qua *reliqui* effectus, sine *suppositione* & credulitate, sed juxta *naturalem* ordinem derivari possunt, *ratio* tunc utique *sana* postulat, ut *illam* præferamus & æstimemus: annotationem meretur *Zac. Luf. Med. Princ. Hist. Lib. 3. Hist. 32.* ejusque paraphrasis, in qua author explicat *Coxendicis dolorem a sanguine ortum*: inter alia allegat suffragium *Avicennæ*, quo adserit: *materiae vero* (videlicet causa hujus affectus materialis) *sunt sanguis singularis, aut sanguis phlegmaticus, aut sanguis cholericus, aut sanguis melancholicus*: ex *Ætio* vero profert hunc locum: *generant hunc affectum Hemorrhoides suppressæ, & vomendi consuetudo intermissa & purgationes menstruæ retentæ*: hæc asserta illustramus cum nonnullis locis & observationibus *Hippocratis*, qui *Lib. Epid. 7. §. 49. text. 12.* & eundem casum *lib. 5. §. 33. text. 5.* iterata vice profert, quod quædam a *Mensibus non prodeuntibus arbritica & ischiadica* facta fuerit: notatu pariter digna est annotatio, qua *Hippocr. Lib. de affectionibus §. 30. text. 9.* judicat: *morbis hic fit, cum bilis & pituita, in hæmorrhoidalem venam incubuerint & text. 10:* *hic enim sanguis, per crus vagatur per hæmorrhoidalem venam*: unde *Duretus in annot. in Hollerii ischiadiæ de morb. intern. Lib. 1. c. 63. p. 547.* scribit: *ad Ischiaden quæ inter arbritiden principatum obtinet, si fiat a sanguine venæ αιουοπησ̄ insignis detrahatur sanguis, & p. 543. de Ischiade dixit Galenus, dolorem oboriri in appendice ischiæ ad nates propter sanguinem, qui confirmatur & veluti protruditur, a vena majore hæmorrhoidæ cava: cum hisce effa-*

tis conciliamus alium notabilem textum *Hippocratis Lib. Prorrh. §. 47.* quando de *doloribus* circa *articulos* (qui cum *Ischiade* peculiarem *nexum* habent) rite indagandos, hanc suppeditat admonitionem *text. 9.* proinde interrogandum est de *sanguinis eruptione*, an in *juventute* facta fuerit, *text. 11.* & quibus *Hæmorrhoides* fiant: §. 48. *text. 7.* & de *sanguine* interrogare oportet, an in *juventute* fluxerit: quando cum *hisce* effatis *aliorum medicorum* observationes conciliamus, facile hujus mali *veram formalitatem* agnoscere & demonstrare possumus: ita *Forestus lib. 29. obs. 18. in schol.* profitetur, quod *Ischiadici* doloris causa aliquando sint *hæmorrhoides suppressæ*, quod *Varices* & *Hæmorrhoides solvant Ischiaticam*; quod juxta *Fortis Tom. II. Cent. 4. obs. 69. p. 570.* & *Forestum l. c.* *Menses* impediti ad *Malum Ischiadicum* disponant; quod idem *Fortis l. c. conf. 74. p. 579.* *evacuationem per Hæmorrhoides in affectu ischiadico summopere commendet*: quod ex *Hæmorrhoidum* cessatione *Ischiadicum malum* originem traxerit juxta *Fortis l. c. conf. 70*: addimus lectu dignam observationem, quam profert *Schenckius Lib. V. de Ischiade tit. Liberati Ischiadici obs. 3.* ubi verba: *excrevit tandem magnam sanguinis copiam, cum impetu quodam ex Hæmorrhoidibus erumpentem & STATIM dolor cessavit*: conferatur observ. *Foresti lib. 29. obs. 4. de arthritide ex Hæmorrhoidum* suppressione orta, & *apertis Hæmorrhoidibus curata. conf. ejusd. Lib. 23. obs. 4.* huc quadrant observationes de *Ischiadico malo* *Hirudinum* applicatione ad *locæ hæmorrhoidalia* curato *Zac. Lusit. Prax. admir. Lib. 2. obs. 171.* quo loco rotunde author confitetur, *Hæmorrhoidum apertio a coxerudice præservat, & menstruorum provocatio hunc morbum sanat*:

fanor: & notatu digna est *obl. Thonevi lib. 4. obs. 1.* in qua agitur de *Ischiadico* malo in viro, qui *Hæmorrhoidum* fluxu laboravit, qui non alio auxilio, quam *Hirudinum* usu curatus fuit: ubi author de *Hirudinum* *salutari* usu hæc verba addit: *exin ingens ille cruciatus, aliis invictus, evanuit, & monitorium reliquit, quantum momenti conferat, ad prosperam medelam exacta morborum & causarum cognitio*; similiter *Hirudinum* usum in *Ischiade* *salutarem* deprecædicat *Diemerbræek obs. 87. annot. p. 113*: imprimis vero commendamus tractationem de *Malo Ischiadico* in *Parthologia Cel. Stablii* sæpe allegatam; quemadmodum calculum suum nobis illæ observationes adjicient, quæ *sanguisugarum utilitatem* in variis affectibus probarunt, sub quibus ut plurimum etiam *Ischiadicus* affectus comprehensus est: & hæc loco alicujus præparationis ad reliquam applicationem & deductionem quadrare possunt.

§. VIII.

Juxta hæc multas observationes *formalem* Mali *Ischiadici* rationem ipsis *Celeb. Stablii* verbis in *Parthol. p. 1071.* tradimus: unde aliter certe non possum, quin *Ischiadici doloris ariologiam præcipue fundem in spastico apparatu contentionum ad hæmorrhoidales eruptiones, quasi respectantium atque destinatarum; interim nec exquisite & maxime ordinate, eo pertendentium: neque tanto minus eodem perpetuo, imprimis sine externa ope, pertingentium: exinde inclarescit, quod hic affectus sit molimen spasticum ad Hæmorrhoidalem excretionem, per externas præcipue hujus nominis venas, destinatum, ob varias vero vel morales vel pbyficas causas remotius & minus tantum eo contendens, varius tamen sponte, aliquando tamen sub artis adminiculantis concursu eo per-*

perueniens & tempestivo successu in futurum molestas inva-
siones & nocivas consecutiones avertens: Quod itaque hic
affectus essentialiter in Spasmo satis forti consistat, ipsa spe-
cies & perceptio dolorum testatur, qui modo *vagi stricto-
rii*, modo *fixi tractorii* existunt, unde sub levi *voluntaria
constrictarum* talium fibrarum commotione, valde dolo-
res illi *exacerbantur*; aut si in *diuturna acerbiori* continua-
tione persistunt, *contracturam & ariduram* post se relin-
quunt: dum fibræ *aresunt* & in hac siccitate, rigiditate &
immobilitate perennant: sicut vero alias *molimina excrero-
ria*, vel *proximiora*, vel *remotiora* existunt & in hac quali-
tate cum *aliis* negotiis humanis, imo plane *moralibus*, con-
veniunt, ita *hic* spasmus in *præsenti* affectu non cominus,
sed *eminus* ad *Hæmorrhoides*, tendit, proptereaque in tali
statu *nunquam sponte* eo pervenit, nisi *temperatiores* mo-
tus, *proximius in loca Hæmorrhoidalia* transferantur & in-
vitentur, ut tandem *actualis* eruptio consequatur: &
quemadmodum *Podagricus* affectus æque spasticum & *ad-
huc remotius* conamen *hæmorrhoidale* est, id quod in va-
riis locis *Celeb. D. D. Strablius* & *D. D. Præses* sufficienter &
solidè demonstrarunt, ita ob *distantiam loci & augmentum*
motus, *Ischiatica* a processu *hæmorrhoidali separari* haud
debet: nec quicquam *valoris* continet *levidensis* contradi-
ctio, quasi aut *ante* hujus mali invasionem, aut *sub* hac, aut
post eandem *Hæmorrhoidum* fluxio contingere debuisset, si
uterque status *connectere* deberet; in qua objectione *tripli-
ci* huic respectui ex observatione practica satisfacere licet,
quod videlicet *quidam Ischiadici* ægrotantes ob *Hæmor-
rhoidum prægressarum* retentionem & *obstructionem* in
hunc affectum delapsi fuerint: aliqui ob *anomalum & in-
suffi-*

sufficientem Hæmorrhoidum fluxum hoc malum patiantur, aliqui denique ab hoc malo vel in *totum*, vel in *tantum* per *tempestivum* Hæmorrhoidum *recursum* liberentur: interea tamen dantur etiam Ischiadici, quibus *nunquam* Hæmorrhoides ad *exitum* pervenere, in quibus nihilominus affectus ille cum negotio hæmorrhoidali *conspirat*: Quod si itaque *ætatem*, *temperamentum*, *sexum*, *diætam*, *vita genus* &c. in plurimis observationibus, *excepta* ratione singulari *hæreditaria dispositionis*, annotaverimus in *Ischiadicis* & subjectis ad Hæmorrhoides suscipiendas idoneis, tunc facile etiam ex hoc *exquisite pratico* & reali respectu, *utriusque* status *consensum* agnoscemus: contendunt itaque *hi* spasmi ad *externas* præcipue Hæmorrhoides & quoniam hæ ratione *vicinitatis loci* & convenientiæ *motus*, cum internis *consentiunt*, ita etiam mediante & *viibus consensibus*, cum *internis* hæmorrhoidalibus profusionibus aliquando *conspirant*, attamen *illi* spasmi, in *Ischiatica* obvii, *eminus* circa loca hæmorrhoidalia vagantur & ob *diversas* causas a *legitimo* motu & exitu hæmorrhoidali ratione *gradus* motus & *loci* discrepant: sicut enim *facilior* & *convenientior* eruptio hæmorrhoidalis *leniori* & placidiori *congestione* ad *venas* hæmorrhoidales absolvitur, ita in hoc affectu loco *congestorii* motus, acerbior *spasticus* motus affligit: qui *posterior* etiam in *exterioribus* regionibus *ischiatricæ* & *coxendicum* regiones pererrat, imo aliquando plane in *superiores* & *inferiores* regiones evagatur: quem admodum vero *venæ hæmorrhoidales externæ* sanguinem in *iliacam internam* venam revchunt, ita *rami iliacæ internæ* in *illos* musculos distribuuntur, in quibus prædicti *spasmi* cruciatus & tragædiam suam exserunt, in quem

E ne-

nexum etiam *externa iliaca* ramuli & inter hosce ab aliis medicis *ischias superior & minor*, referri merentur; quam ob rem etiam prædicti *antiquiores* medici non modo *sanguisquam*, sed & hanc, quam *Ischias* vocant, venam in hoc affectu seorsim notarunt: quare ob hunc *consensum motus progressivi*, qui inter hæmorrhoidales *externas* & reliquas nominatas intercedit, *molimina* hæmorrhoidalia nunc *proximius* circa venas hæmorrhoidales, nunc ob intercurrentia *impedimenta*, motuum horum aberrationem & *evagationem* provocantia, *remotius* circa alias *consanguineas* venas & *connexas* reliquas partes, contingunt & in *posteriori* statu, *aliquando ischiadicum* hunc affectum constituunt.

§. IX.

Hactenus *formalem* Ischiadici affectus causam allegavimus, demonstravimus & confirmavimus; nunc *alias* causas, quæ eo *disponunt*, indicabimus: de quibus *generatim* asseveramus, quod *illæ* causæ, quæ ad *arthritiden, nephritiden & Podagram* contribuunt, etiam hunc affectum invitent: Siquidem non parum ad Ischiaticæ provocationem *hæreditaria* propagatio contribuit, quando ab *arthriticis, nephriticis, ischiadicis, podagricis, & Hæmorrhoidum* anomaliis affectis parentibus, infantes generantur, qui *facile & mature similibus* cruciatibus, adhuc *acerbioribus*, subjiciuntur: proinde tamen in causarum *naturalium* serie *ætas* & talis quidem ad hoc malum disponit, in qua *hæmorrhoidalis* processus contingere solet: deinde idem *Temperamentum*, quod *Hæmorrhoidibus congruum* est, nec non ejusdem etiam *sexus* subjectum, huic malo obnoxium est: hinc maribus, aut *masculino* sexui etiam per hanc ratio-

rationem familiar hic est affectus, cui *præ faminis* Hæ-
 morrhoides frequentius eveniunt: quemadmodum vero
fæmina hæmorrhoidaria, licet comparate *rariores*, dantur,
 ita etiam *Ischiadica fæmina* occurrunt: præterea hunc
 affectum causatur *plenior* sanguinis copia, præcipue quæ
 variis *moralibus & physicis* causis & occasionibus *valde*
commovetur, ut propterea conatus *hæmorrhagici* ingruant:
 in qua causarum ferie minime obliteranda, aut levipen-
 denda est, *singularis* propensio in Hæmorrhagias aut *præ-*
cedens consuetudo subeundi Hæmorrhagias, quando præ-
 cipue *spontaneæ* tales sanguinis evacuationes in aliquam
axiam, aut quendam *defectum* abierunt, vel quando sub-
 ordinatæ *artificiales* sanguinis subtractiones aut *ametodi-*
ce & irregulariter susceptæ, aut *perverso animi & corpo-*
ris regimine, *salutari* sua operatione *destituta* fuerant:
 quare *tempestivæ & congruæ* sanguinis depletiones, præ-
 sente illius *molesta* ubertate, cum *certo* effectu hoc malum
 aut *avertunt*, aut *præservant*, modo *reliquæ* circumstan-
 tiæ *juste* concilientur: recte itaque *Forestus loc. sæpe cir-*
lib. 29. obs. 18. scbol. de causis hujus affectus judicat, quando
 dicit: *conferunt etiam & gymnastiorum & eduliorum tum*
quantitas, tum qualitas, item anni tempus & regionis ac
aëris constitutio, insuper & ætas & habitus corporis & re-
liqua hujusmodi: siquidem e rerum sic dictarum *non na-*
turalium numero *variæ* causæ hunc morbum convocant:
 sic *victus plenior & spirituosior, potus saturator & genero-*
fior, ad sanguinis *augmentum* & præjudiciosum *incita-*
mentum, proinde etiam ad *molimina hæmorrhagica* con-
 tribuunt; ita *alimenta & potentia*, quæ in genere *sangu-*
inis motum valde augent & *præjudicioso* impulsu agitant,

seorsim vero motus hæmorrhoidales nimium concitant, eo-
 que ipso aut obruunt, aut confundunt, velut sunt valde *aro-*
matica, vna præcipue *recentia*, crassius *sulphurata*, &c. fa-
 cile hunc affectum alliciunt: præterea vel *nimis sedentaria*
 vita, quæ ad sanguinis *accumulationem*, ominosam *crassiri-*
em & *difficilem* ejus progressum, insuper etiam multiplices
stagnationes contribuit, ut pro singulis hisce molestiis &
 nocuentis *avertendis*, æque molimina hæmorrhagica su-
 scipiantur, perinde ad hoc malum disponit: sicut vicis-
 sim *excessiva*, impetuosa & cum multo *orgasmo* perverso
 conjuncta corporis & sanguinis commotio eundem affe-
 ctum excitare solet, dum sub *aliarum*, huc quadrantium,
 causarum concursu conatus tales hæmorrhagicos eluctato-
 rios provocat: & quando *tot* causæ, *distincta* qualitatis,
magnæ efficaciæ & in perversum valde statum, vitalium
 motuum *ordinem* conjicientes concurrunt, tunc molimina
hæmorrhoidalia certius & facilius in *anomalum* & exorbi-
 tantem statum transeunt, ut loco *temperatae congestionis*, in
 locis *proximis* necessariæ, vehementes & *acerbiores spasmi*
 in *distantibus* regionibus & partibus affligant, ad eundem
 quidem finem *excretorium* tendentes, sed *haud* facile spon-
 te eo pervenientes, quin potius in *irregulari* hoc tramite
 persistentes & increbescentes: nec oblivioni tradi debent
anni tempora, quibus molimina hæmorrhoidalia in multis
 subjectis reverti solent, qualia præcipue *aquinoctialia* exi-
 stunt, quibus etiam *ischiadica* tales afflictiones irruere so-
 lent, quæ ex hac pariter circumstantia *consensum* suum cum
 negotio hæmorrhoidali comprobant: aut quando post
præviom admodum *calidam* tempestatis qualitatem, sub
 qua sanguis valde impellitur & præter præsentem suam *ab-*
undan-

undantiam molestior redditur, ut propterea facilius motus hæmorrhagici ingruant, frigida nunc adspirat aura, aut frigidi afflant venti, sub quibus corpus antea perquam calefactum & sanguis nimium expansus valde alterantur, ut præter liberalioris transpirationis aliarumve excretionum repentinam offensionem & oppressionem, sanguinis hæcenus consueta efficacior & potentior commotio graviter turbetur, hinc subito tales anomali & pertinaces motus hæmorrhoidales in subjectis, prædictarum qualitatum suscipiuntur: eam ob causam frigus magnam efficaciam, provocandi tale malum, quod aliàs rigida spastica fibrarum constrictione sese exserit, habet, siquidem ejusmodi observationes de Ischiatica refrigerio excitata occurrunt in A. N. C. dec. 3. an. 7. obs. 207. & in Lenthilii Fatrommemar. theoret. pract. c. 32. p. 147. & reliquis supra memoratis authoribus: etenim facile homines, qui jam in similes morbos inclinant, ex in & externa corporis exæstuatione & subito alternante in & externa ejus refrigeratione, affectus sui impetuofum & suspectum recursum invitant.

§. X.

Inter omnes causas remotas & impulsivas, nulla sane majoris potestatis & citioris ac certioris activitatis est, quam quæ ex immoderatiore animi operatione præc. paralytica proveniunt: quare homines præcipitis, iracundi, impatientis, variabilis, impetuosi, multis adversis & ad indignationem disponentibus negotiis occupati, aut multiplicibus arduis & operosis actionibus indulgentis animi, præter reliquas causas facile in hunc morbum incidunt, dum antea ob talem mentis qualitatem in motibus hæmorrhoidalibus varias oraxias perpeffi sunt, hinc ejusmodi ani-

mi qualitates *similes irregulares* Hæmorrhoidum profecutiones invitant: quæ licet aliquando *erumpant & fluant*, tamen semper *malis* qualitatibus præditæ sunt: *valibus* animi motibus, *hoc malum* provocantibus, accelerantibus, exacerbantibus & in *pertinacior* gradum transferentibus annumeramus affectum *Veneris*, sive fervidam libidinem, quæ, sicut in aptis subjectis motuum *hæmorrhoidalium & diverforum*, ratione loci variantium, *spasmodorum* mater & nutrix est, ita hunc affectum, facile convocat & confirmat: hinc *plurimi* medici, quorum jam fufius in præcedentibus mentionem injecimus, de *Venere* testantur, quod *Ischiadicos* extreme lædat. *conf. Forestus Lib. 29. obs. 19. Fortis Tom. II. conf. 73. p. 576. Cent. 4.* siquidem affectus ille non modo *fortiores* commotiones sanguinis excitat, sed *largiorem* affluxionem in *vicinities* locorum *hæmorrhoidalium* causatur, ut dehinc in subjectis, vel *subtilius* vel *crassius* in *hæmorrhoides* inclinantibus, tales *anomalia* Hæmorrhoidum profecutiones oriantur: Et quamvis porro aliàs facile *alvi obstructio* hunc affectum *comitatur*, tamen vicissim omnes causæ *pertinacem* talem *retentionem* inferentes, non modo legitimum motuum & moliminum, imo successuum *hæmorrhoidalium* statum turbant, sed & subinde eminentes tales *anomalias* hæmorrhoidales, quibus *Ischiadem* etiam annumeramus, excitant: quæcunque causæ vias *urinarias & spermaticas* sensibilibiter commovent & *stimulant*, illæ æque hunc affectum provocant, quia motui & negotio *hæmorrhoidali* facile *perversas* qualitates communicant: id quod fufius *D. D. Præses in tr. de Hæmorrhoidibus* demonstravit: & quoniam copiosa *bilis* profusio intra *intestina & massam sanguinis* graves alterationes

spas-

spasmodicas & organicas caufatur, hinc ob *hanc* rationem dispositio ad *Hæmorrhoides* valde perverti & ob *hanc* confufionem *Ifchiadicum* malum *originem* trahere potest & solet, hinc multi *inverso* caufas connectendi ordine, *belem* pro *principali* hujus affectus caufa agnoscunt, quæ tamen *remota & impellens* existit: Præterea etiam notare convenit, quod tales *spasmi*, cum *congestionibus & rheumatismis* alternantes, in ejusmodi locis modo suspectas *secessiones* humorosas *acres*, modo stagnationes & *tumores*, modo *stases & consequentes inflammationes, suppurationes, ulcerationes, synovias, aut paralyticas* alterationes caufari queant, quæ *consecutiones* perperam pro *formali & principali* ratione hujus affectus declarantur: exinde facile liquet, quod *entia* præter necessitatem *multiplicare* haud conveniat, videlicet caufam hujus affectus *formalem*, quoniam ob *illa*, quam hætenus demonstravimus & confirmavimus, reliquos *secundarios* effectus & *accidentales* consecutiones, sine ulla *coacta & vana* præsumptione aut suppositione derivare possumus & modo *conciliavimus*, proinde tamen *anomalicus* Hæmorrhoidum status, cui modo *præsentem* accensuimus affectum, facile *molestam & morbosam* humorum *dyscrasiam* introducere potest & solet, quando videlicet *ordinaria* salutares *excretiones* frequentem & magnam *perversionem* subeunt: quas singulas itaque alterationes in *Therapia* rite tractandas, in *Pathologia* vero cum *formali* ratione non confundendas esse judicamus. Quod denique aliis *acerbioribus & diuturnioribus* Spasms accidere solet, id etiam huic morbo, si *basce* qualitates assumit, evenit, ut videlicet partium *affectarum aridura, contractura, tabes, stupor* & ob *eximiam* *quarum*

fun-

functionum, *vitalem* teconomiam concernentium, perturbationem, *hectica*, aut prægressorum *immoderatorum* spasmodorum *contrarium*, videlicet *atonia*, *paralysis* & tandem mors ipsa consequatur: Quod vero huc usque de *Hæmorrhoidibus* diximus, idem valet de *Mensibus*: siquidem aliquando ob *insufficientem* aut *deficientem* Mensium successum fæminæ *hæmorrhoidalibus* motibus subjiuntur (*vid. D. D. Præsidis disp. de Hæmorrhoidibus Fæminarum, de Hæmorrh. Gravidarum & Puerperarum*) in quibus superveniens Malum *Ischiadicum irregulare & anomalum* molimen ad *Hæmorrhoides* inferendas, aut *Menstruas* purgationes sublevandas & restituendas existit: Quæ singulæ considerationes & rationes in *Pathologica* hujus affectus explicatione sufficere & satisfacere possunt.

§. XI.

Practicam denique subnectimus tractationem & in hac necessarias quasdam *Cautelas* commendamus: quare in præsentis affectus curatione *confusæ subtractiones sanguinis* valde *nocent*: haud quidem nos latet, quantus *disensus* inter medicos, præc. *antiquiores* occurrit, quoad *regionem*, e qua sanguis evacuari debeat, ubi quidam *superiorem* præferunt, alii improbant: nos brevibus indicamus, quod *vagabunda* & inconstans talis missio sanguinis totum affectum magis *pervertat* & *contumacem* reddat: neque tamen propterea negamus, quod *immoderati* motus *congestorii* & pertinaces eluctationes *hæmorrhoidales* evacuatione sanguinis in *superioribus* regionibus instituta, *ad tempus* mitigari queant, attamen *in futurum* totum morbi schema magis *intricatum* & complicatum facile redditur, ut præsentis *anomalix* hæmorrhoidales magis ob-

fir-

fermentur & exacerbantur: deinde subtractiones sanguinis, curatorio scopo *indiscretim* institutæ, ut plurimum in hoc affectu *sinistram* & alienam operationem nanciscuntur, quid quod efficiunt, ut *præsentes* dolores *acerbiores* & contumaciores evadant: *negligentior* vero sanguinis, ejusque motus præc. *eluctatorii* æstimatio & *directio* perinde huic affectui perquam *præjudiciosa* est: quare *absoluta* intermissio *artificialis* depletionis sanguinis, æque *nociva* existit: *Vomitoria* in hoc affectu *facilius male*, quam prospere operantur, quia hosce spasmos cito in *internas nobiles* partes convocant, & colicam convulsivam, spasimum & convulsionem ventriculi, inflammationem hujus & intestinorum, asthma convulsivum, aliosque repente lethales morbos causantur: quando vero *emesis utilis* judicatur, tunc illa *lenissima* sit & sub provida corporis *preparatione*, prout videlicet *individuales* & *speciales* circumstantiæ requirunt, suscipiatur: proinde in hoc affectu alia *impetuosæ* evacuationes sedulo *omittantur*, quæ aut periculofam hujus morbi *translationem*, aut valde præjudiciofam illius *complicationem*, aut perniciosam repentinam illius *exacerbationem* causantur: *nocent* porro omnia remedia *concentrata* & *simul sanguinem* valde *commoventia*, quæ ominosæ *congestionis*, *inflammatorias* comminationes & *febriles* commotiones provocant, & dum fibras, nunc *spastico* motu præditas, *magis afficiunt* & offendunt, ita *spasmos augent*, humorumque *stagnationes*, *stases*, corruptiones, partium vero ariduras & contracturas post se trahunt: *evitentur* etiam remedia *communia narcotica*, quæ dolorem quidem *cito* sopiunt & *sedant* sed suspecta & pericu-

ficulosa confectaria convocant, velut ominofos *tumores*,
aut *edomatofos* aut alios, *stupores*, *paralyticas* afflic-
tiones, *se - & excretionum* falutarium *turbas*, *cachexiam*,
zympanitem, *asthmata* fufpecta, fimiliaque intricata mor-
borum fchemata: *nocet confufa indicationum* therapevti-
carum administratio, quando *præc. posthabitis principa-*
lioribus refpectibus cura *magis* ad humorum *intempe-*
riem corrigendam redigitur & *opportunitas temporis* cum
aliis *magis neceffariis* operationibus therapevticis, *negli-*
gitur: noxam afferunt *topica* valde *emollientia*, quæ fu-
fpectas humorum *ftagnationes*, partium *atonias* & *tumo-*
res pravos caufantur: præcipue vero perquam *pernicio-*
fa funt quælibet *repellentia*, quæ in *interna* & nobili cor-
poris regione fpafmos, convulfiones, ftagnationes & *fta-*
fes, inflammationes, imo repentinam corruptionem cau-
fantur; quam ob rem, *plurimi* medicorum *hujus* effica-
ciae remedia valde *improbant*, ex quibus hoc loco tan-
tum allegamus *Schenckium lib.V. tit. liberati ifchiadici obf.*
9: obfunt *interna* & *externa* refrigerantia, quæ neceffa-
rias & falutares *evacuaciones*, humorum *progrefiones* &
fibrarum motricium *congruam* lenitatem & *flexilitatem*
valde turbant: damnum etiam afferunt remedia *roboran-*
ria & *tonica* *inopportuno* ordine & tempore ordinata,
quæ magis *præfentem* fpafmorum *acerbitatem* augent:
quæcunque remedia motus *hæmorrhoidales* magis *pertur-*
bant, fanguinem *incrassant*, *viscera* interna *obstruunt*,
externarum etiam affectarum partium *obrigefcentiam* au-
gent, illa in hoc affectu magis *inimica* funt: quare commu-
nis *martialium* ufus *facilius* & certius nocet; nec non *sp-*
riqua.

rituosorum concentratorum topicus usus plus officit, quoniam fibras, semel *spasmo* detentas, magis *rigidas* reddunt: proinde *volatilium* usus *externus* valde circumspectus fit: neque *unguinosorum* & *siccorum* usus topicus *securus* est, quoniam *poros* valde *obstruunt*, fibras vel nimium *emolliunt*, vel illarum inimicam *stricturam* adjuvant: nec *rubefacientia* & *phanigmi* constanter aut facile aut frequenter opem ferunt, sed plurimum *palliativum* effectum edunt: a quibus singulis *experimentis* & modis *perversis* in hujus affectus Cura sollicitè abstinendum est; quæ potiores in hac Therapia observandæ sunt Cautelæ.

§. XII.

Positiva hujus affectus Cura sequentibus *indicacionibus* rationalibus *therapeuticis* comprehensa est: 1) ut *primæ viæ* ab *impuritatibus* liberentur, 2) ut motus *spastici* *leniantur*, *temperentur*, *sedentur*, 3) ut *diversione* congrua iidem motus vel *eminus*, vel *cominus* corrigantur, 4) ut *symptomata* urgentia avertantur, ut 5) denique *Præservatio* idonea ordinetur: *Prima* indicatio perficienda est congrua *laxatione* pro diversitate *temperamentorum* cum aptis remediis instituenda; huc quadrat *Rhabarbarum* cum decocto avenæ passulato extractum, aut *Manna* cum simili decocto soluta, addito oleo amygdal. dulc. & *crystall. tart. ant. tamirindi* cum tali decocto elixati, aut *Sal Anglicanum*, aut *Magnesia alba* cum decocto tali aut jusculo non valde pingui, *mixta*: quæcunque enim remedia præter *laxantem* effectum una *leniunt* & demulcent, aut modice *emolliunt*, illa in hoc affectu perquam *utilia* sunt: si quæ *subiecta facile* ad *alvinam* excretionem duci possunt,

sunt, nec copia bilis prohibet, illis Syrup. de Cichor. c. Rhab. Syr. rosar. solut. cum Crystall. tart. in decocto avenæ mixt. & solutus conducunt; in aliquibus subjectis *Magnesia alba* ut & *Salanglicanum* confert; Deinde in *Alterâ* indicatione motus fortiores spastici *leniendi* sunt & quidem decoctis dilutioribus C. C. avenæ, hordei: quemadmodum pro *potu ordinario* præscribi potest decoctum parandum ex rad. Scorzon. farsapar. Cichor. fœnic. gramin. herb. chæref. millefol. arnic. fl. Sambuc. chamom. vulg. Sem. fœnic. bacc. laur. & junip. C. C. raspat. passul. Maj. & min. cort. Citr. rec. aven. excortic. & nitr. purif. providendo ne decoctum tale nimis saturatum sit: *similem* effectum habent *Gelatinæ* aut *domestica*, aut *pharmaceuticæ* leviter acidulatæ, præc. si sanguinis *orgastica* commotio conjuncta fuerit: conferunt etiam *lacticinia*, *modica* quantitate usurpanda, præc. si *primæ viæ* ab impuritatibus *biliosis* & *acidis* liberatæ fuerint: in *sensibilioribus* subjectis conducunt emulsiones ex aquis destill. Scorzon. chæref. Millef. Veronic. fl. Sambuc. acac. ceras. nigr. amygd. dulc. Sem. frig. maj. paratæ: *extrinsecus* leniunt fomenta vaporosa ex fl. chamom. utriusque, melil. sambuc. aneth. acac. spic. stæchad. utriusque lavend. croc. orient. herb. matricar. c. flor. meliss. betonic. parata; huc proficit empl. Sapon. Barbette c. Cerat. de ammoniac. & paxillo Empl. de Galb. Crocat. nec non Camph. servata illa circumspeditione, ne emplastrum tale *immediate* dolenti parti, sed supra linteolum prius applicatum adhibeatur, deinde ne *nimis diu* supra locum illum relinquatur; sed *alternatim* applicetur, iterumque aliquandiu removeatur: pari modo

do conducit cataplasma ex Semine sceni cum tantillo croci orientalis & lacte paratum, intra linteamina ad locum affectum *modice calidum* per horulam appositum: Deinde conjungantur *temperantia* remedia, velut pulvis ex nitri purif. gr. vii. tart. vitriol. Corall. rubr. ppt. & C. C. s. ign. gr. v. cum gr. j. Cinnab. propinetur ejusmodi pulvis singulis *tribus horis*: aut exhibeatur potio ex prædictis aquis destill. Syrupo rosar. solut. papav. rhæad. spirit. nitr. dulc. ita etiam *oleum Vitrioli dulce* in hoc affectu temperantem efficaciam promittit: plus vero ab ipso *nitro depurato* sperandum est, quod etiam *varius formulis* combinari potest: Et si hæc lenientia & temperantia *pertinacem* forte affectus gradum *infringere* *haud* possunt, tunc selecta & *secura sedantia* interponere licet: ex illis ordinamus & admittimus *interne emulsiones* Papaveraceas, Decocta prædicta cum florib. chamom. vulg. sambuc. papav. rhæad. aneth. socianda; aquas destill. fl. paralyt. ceras. nigr. naph. sambuc. acac. aneth. meliss. huc referimus parcum & valde refractum usum croci orient. eodem effectu satisfacit *Corr. Chaccarill.* aut in *pulvere*, aut in *extracto* cum prædictis potionibus offerendus: *Cinnabarina* modica quantitate concessa, similem virtutem possident: *extrinsecus* plurima ante nominatorum *sedantium* remediorum conferunt: quibus si temperantia & lenientia in methodo medendi *subjungantur* certius & securius singula in hoc malo opem suam conferunt: *narcotica* & vulgaria opiata locum hinc *haud* inveniunt, quorum effectus *minus securus* est, licet *dolores* ad sensum minuant: proinde etiam in *sensibili* hoc affectu cum *theriacalibus* medi-

amentis *caute* procedendum est, quæ plus *externo*, quam interno usu admitti possunt.

§. XIII.

In Curatione hujus affectus præterea juxta *tertia* indicationis tenorem conducunt auxilia, quæ aliquali *diversione* motus immoderatos & *exorbitantes* spasticos corrigunt: Hæc diversio peragi potest, vel per *Clysteres lenientes*, haud tamen admodum acres & stimulantés (usum Clysterum in malo Ischiadico commendatum videas in *Zac. Lusit. Med. Princ. Hist. Lib. 3. histor. 30.*) qui dum loca *hæmorrhoidalia* modice relaxant, ita non modo *liberiorem* affluxum sanguinis ad illa invitant, sed & *faciliorem* progressum ejusdem per *connexas* regiones adjuvant, adeoque *præsentem* conatum *anomalum* excretorium perquam alterant: porro congruam *diversionem* conciliant *leniora diuretica*, quæ motus spasticos *a loco*, quem detinent, non modo *avocant*, sed in confinia *proximiora* hæmorrhoidalia transferunt & denique *serum inimicum*, sanguinis temperiem violans, *orgasnum* sanguinis sustentans, vias *stimulans*, ex spasticis motibus copiosius *genitum* evacuant, sicque non modo *motibus*, sed & *crasi* sanguinis *corrigenendis* inserviunt: talia *diuretica* esse debent *miriora*, ne *subitaneo* impetu spasmos ad *interiores* & *nobiliores* partes convocent: huc pertinent prædicta *Salina*, Nitrosa, Salia media, crystalli tartari, Spiritus Tartari, Tinct. tartari cum spirit. nitri dul. essentiaque succini combinata: aut mixtura ex ess. vincetox. juniper. sem. scenic. Succin. spirit. tartari & nitri dulci: vel exhibeatur pulvis ex lap. cancr. citr. lumbr. terr. corall. rubr. ppt. & nitr.

nitr. depurato: vel immisceantur temperatæ species diureticæ prædictis decoctis: observata cautela, ne præsentente *orgasmo* aut febrili motu sanguinis *spirituosa* ordinentur: præterea convenientem *diversionem* largiuntur mitiora *rubefacientia*, furis aut pedum plantis apponenda: quo aliqui *emplastra* rubefacientia referunt. *conf. Diemerbræck. obs. 87. p. 113. Rhases lib. de mirabilibus curis. Zac. Lus. l. c. hist. 28. p. 548.* multique alii: quare Sydenhamius *Opp. med. p. 486.* ad malum Ischiadicum & Podagram *Moxam*, videlicet *linum crudum* juxta *Hippocratem* laudat; talia experimenta, licet *gravitatem* doloris ischiadici valde *alterent*, ut *dolor novus* excitatus, *præsentem* obruat, tamen hæc cura non *fundamentalis*, sed *palliativa* est, quæ tamen in congruis *subjectis* & occasionibus, præmissis præmittendis, & subjunctis subjungendis, etiam locum habere potest: porro *diversionem* subministrant *manuluvia*, frictiones lenes loci affecti cum *panno* aut *excursia molli*, cucurbitulæ *cæcæ seapulis* applicatæ, quin plane *birudines* ad loca hæmorrhoidalia *curatorio* etiam scopo, *preparato* prius corpore adplicati; quare tot testimonia *birudinum utilitatem* in hoc affectu concelebrant, qualia non modo *ff. 7.* allegavimus, sed quibus addimus suffragia *Riverii & Rechii*, quæ profert *Bonetus in Thesuro practico Libro V. cap. 32. p. 458.* hisce verbis comprehensâ: *ex Hæmorrhoidibus etiam sanguis per birudines educus, mirum in modum Ischiadicis opitulatur, quod sanguis in coxendicum venis contentus educatur: harum enim partium maximus est per venas consensus: conf. Celeb. D. D. Stahlîi diff. de Sanguifugarum utilitate & Pathologia p.*

1072. 1073. *sub tit. mali ischiadici. disp. de Podagræ nova Pathologia p. 27. Ischiatico-arthritici dolores, oboritis Hæmorrhoidibus aut in tempore adhibitis Hirudinibus, certissime cessant: continuante Hæmorrhoidum talium per stata tempora fluxu constanter desinunt: conf. etiam ibid. p. 29. ubi plura talia testimonia prostant: Derivantur etiam spasmi e loco affecto leni commotione corporis, quantum circumstantiæ permittunt; quare Hippocrates de internis affect. §. 57. text. 7. dixit: Ischiadici modice deambulare debent, si potentiores sunt, plus & text. 9. lecto circumferri debent: Fortis Tom. II. Cent. 4. conf. 72. p. 576. & conf. 75. p. 581. judicat: Morus & assidui flexus coxæ magnopere præstant. conf. Forestus Lib. 29. obs. 19. schol. p. 441: quæ corporis commotione fibræ in ordinariam flexilitatem derivantur & spasmi avertuntur: quæ diversa derivantia justo ordine adhibita, multam opem in hoc affectu conciliant.*

§. XIV.

Symptomata præjudiciosa sub hac medendi methodo congrue mitiganda sunt, e quibus alvi suspecta occlusio prædictis lenientibus & laxantibus internis, nec non clysteribus referenda est; qui posteriores, si simul modice roborantes fuerint, urgentibus & angentibus statulentis opponi possunt: quo etiam pilulæ conforzantes conducunt, quæ simul leniter alvum aperiunt: Si motus febriles, aut molesti orgasmus sanguinis concurrunt, præstat prædicta remedia temperantia, absorbentia, nitrosa, aut si circumstantiæ permittant, mitius acidulata in usum trahere: Si intemperies sanguinis præfens fuerit, tunc prædomi-

dominantibus impuritatibus aut *biliofis*, aut *aliis* subveni-
 re convenit *congruis corrigentibus* alterantibus & eva-
 cuantibus, quo *successive* massa sanguinis ab ejusmodi *im-
 puritatibus* liberetur & dein motus *hæmorrhoidales* faci-
 lius in *ordinem justum* converti queant: pro hoc scopo
alia sèligantur remedia, quæ *Cacochymia* emendandæ
 inserviunt: Si in locis affectis suspectæ humorum *stases*
 contigerunt, refert illas *internis resolventibus* & leniter
diaphoreticis, externe *balneis*, *foribus* & *cataplasmatibus*
 emollientibus & discutientibus avertere: *Reliquis* de-
 nique dolorum abigendis inserviunt Balnea sicca ex *for-
 micis* conficienda, aut Mixtura ex Spirit. Lavend. Spic.
 Stæchad. arab. formic. lumbric. terrestr. Ess. croci &c.
 aut Cerat. de ammoniac. Matrical. de galban. cum extr.
 croci & tantillo Camph. mixta: & ne dolores *acerbiores*
 reddantur, quando quidam patientes *plumaceum* lectum
 perferre nequeunt, *alia* tunc sèligantur stragula & ca-
 veatur, ne locus *affectus* valde *exastuerur*, sed potius ad
leniorem transpirationem promoveatur: quo fatus vapo-
 rosi & suffimigia ex flor. Sambuc. aneth. paralyf. lavend.
 spic. stæchad. utriusque rorismar. G. oliban. ladan. L. San-
 tal. citrin. & pauxillo castorei instruenda quadrant: circa
 exitum curæ ordinetur Mixtura ex Tinct. antim. tartari f.
 Spirit. C. C. nitr. dulc. & Ess. Succini. *Præservatoria* Cu-
 ra ultimo loco ita instituat; motus *hæmorrhoidales* le-
 niter, *efficaciter* tamen ordinentur, ut Hæmorrhoides in
justum successum promoveantur, præservatoria *V'Sio* in
 pede, nec non *alio* congruo tempore *Hirudinum* appli-
 catio ad *hæmorrhoidalia* loca repetatur: multum refert,

G

quo

quo excretiones *ordinariae* debite & *constanter* procedant, aliquando collectae impuritates primarum viarum *lenilatione* educantur: adhibeantur per intervalla pilulae Stahlianæ: præcipue modica & constans *transpiratio insensibilis* conservetur & promoveatur: hinc & sensibile in & externum *frigus*, nec non in & externa nimia exæstatio fugienda: *Acidula* & *Therma* temperatae non parum emolumenti afferunt ischiadicis subjectis, *præservatorie præc.* adhibita: *Dieta* sit *temperata* & *liquida*, non valde *salsa*, *acida*, aut *crassa* & primas vias *cruditatibus* & *flatulentius* molestans: quaecunque alimenta & potulentia motus *hæmorrhoidales* pervertunt *primas* regiones turbant, sanguinis *temperiem* alterant, & liberum sanguinis motum offendunt, illa sollicitè fugienda sunt: *Vinum generosum* modice & *medice* usurpatum plus valet, quam aliud: quare adulta Mosellana, aut Hungarica ischiadicis conveniunt: *Lactis* usus *diæreticus* ne sit copiosus & frequens: Decoctum *Coffee*, impr. spissum, omittatur: *juscula temperata* solertius adhibeantur, quæ multiplicem utilitatem habent: *Venus* eximie in talibus subjectis *nocet*, quibus propterea *Castitas* animi & corporis admodum commendanda est. Omnium maxime Ischiadico malo subjectis hominibus *continentia animi* commendanda est: nocet enim non modo omnis *immodicus* affectus, sed & quælibet *præcipitata* actionum consuetarum administratio, aut vagabunda, confusa immorigera illarum profectio; hinc *moderatio* animi admodum suadenda est: *rarissimus* enim est effectus, quod *metus Ischiadicum malum* curaverit, cujus reminiscitur *Boyleus* in
expe-

experimentis & observationibus physicis cap. 4. hiflor. 3. (conf. A. E. L. An. 1693. Mens. April. p. 182.) qui propterea, haud pro regula in arte medica accipiendus est. *Motus* assiduus & temperatus corporis, nec non *peregrinationes* convenientes valde proficiunt: *aëris* intemperies nebulosa humida, & frigida præ alia nocet: quam ob rem *temperata* auræ corpus magis relinquendum est: *pedes & femora* constanter in temperato calore asserventur, a quolibet *suspecto* frigore vero arceantur: *nimia vigilia* sicut totam corporis œconomiam *turbant*, ita ischiadicis valde sunt infensæ: & hæc nobis *palmaria* sunt Requisita in Ischiadici Mali directione *Curatoria & Præservatoria* observanda. Sed desistendum tandem est! DEO Benignissimo devotissimas grates tribuentès, quod almo suo auxilio in præfenti labore nobis adesse voluerit, eumque etiam humillime rogantes, quo cælesti sua directione efficiat, ut conatus nostros salutaris & exoptatus semper coronet

FINIS.

CLARISSIMO ET PRÆCLARE DOCTO
DOMINO CANDIDATO

S. P. D.

JOH. CHRIST. EHRLICH,

M. D. ET PR.

Medicus artis medicæ peritia & morum probitate præditus esse debet. Hæc sunt fulcra illa, quæ continua conspiratione inter se invicem concatenata famam praximque

G 2

Medici

*Medici suffulciunt. Hæc sunt, inquam, flumina, qua
aqua scaturit dulcissima, qua Medicus mentem fama sta-
grantissimam rescere potest. Veram, profundam, perfe-
ctamque in omnibus Medicinæ partibus rationis & experi-
entiæ fulcris fundatam intelligo peritiam, non superficia-
riam, historicam & imperfectam. Huic peritiæ morum
probitatem adjungendam esse merito censeo. Boni enim
mores nos ad prudentem, omnibusque gratam in societate
humana vitam agendam adornant: Quamvis Medicus de-
scripta peritiâ præditus undequaque spargeret famam splen-
dorem, morum vero probitate non excelleret, Sui sane au-
rea torque exornato comparandus esset. Tu, CANDI-
DATE Præstantissime, Fautor & Amice Aestumarissi-
me, per totam Tuam vitam artis medicæ peritiæ morum-
que probitati serio seduloque operam navasti, & priusquam
Te studio medico accingeres, scholas humaniorum lingua-
rum, Philosophiæ, nec non Theologiæ sedulo frequentasti,
perpendens, quod studium concernit theologicum, quod
initium sapientiæ sit timor Domini, & quod medico certo
respectu theologi personam agere conveniat. His omnibus
anxie amplectatam adjunxisti morum probitatem, qua Te
omnibus gratum amabilemque reddidisti. Arti apollineæ
demum ira incubuisti, ut nihil intactum relinqueres. Qua
tua probata virtus, peritiâ & morum probitas, Almam
Fridericianam moverunt, Te Summis in Medicina ho-
noribus digne exornatum dimittere. Accipe hinc lau-
ream, laureatusque abeas ad Tuos agrorumque solamen;
Ad utrumque cordicitus Tibi gratulor. Sic redeat Te red-
eunte agrorum salus. Vale mihi que fave, semperque ut
me babeas Tibi commendatissimum oro rogoque Vale!
Dab. e Museo d. 6. Decembr. MDCCXXIX.*

Si

Si spectem Suras, Ventris, Capitisque figuras
 Admiror | vere tam parvis magna latere
 Si Tua scripta tero, mihi commoda maxima spero:
 Obstueo parvis per magna, latere sub arvis
 Dexteritate virum miror super omnia mirum
 Et Phœbo plenum Te dixero Iure Galenum,
 Qui Laurum donat, quem Fridriciana coronat,
 Quæ post sudores meritos Tibi ponit honores
 Hoc lege tot Lustris, quod gaudet pontus aplustris
 Cumque fat expertus medicâ sis arte repertus,
 I, tangas venas, nummisque impleto crumenas.

His Doctissimo Domino Respondenti Contru-
 bernali suo Honoratissimo applaudere
 voluit

H. Zollicoffer ab Altenklingen;

Helvetus St. Gallenſ. Med. Cand.

Der Tag, der Deinen Fleiſch, Gelehr- und Werther
 Freund,
 Dir Ruhm und Glanz erhôht, und Dir den Purpur ſollet,
 Rühret von Aſtræens Gunſt, die es ſo gütig meint,
 Und eben heute Dir beſonders wohl gewollet;
 Die Probe weiſt es aus, daß Du diſ ſchon verdient,
 Dahero, da Dein Fuß den Appenin erſteiget,
 Woſelbſt Dir Ehr und Preis vor Dein Bemühen grünt,
 Fridriciana auch Dir den Scarlat dort reichet;
 So iſts kein Wunder, daß mein froher Geiſt ſich regt,
 Und Dir die Freundschafts-Pflicht ſo wie es ſich gebühret,
 Aus ächt und reinem Trieb glückwünſchende darlegt,
 Zum Zeichen, daß der Strahl des Purpurs mich auch rühret.
 Nimm alſo nur geneigt diſ ſchlechte Denckmahl hin!
 Und kan ich ſolches nicht in Gold und Marmor äßen,

So bin ich doch gewiß, Dein hochgepriesener Sinn
Wird solches als ein Stück entflammter Liebe schätzen;
Es sey Dein Ehren-Tag Dir lebenslang ein Glück;
Ja, dieses lasse Dich noch viele übersteigen,
So wird des Himmels Gunst nach fröhlichen Geschieh
Einst die Vortreflichkeit von Deinem Wesen zeigen.

Durch dieses wenige gratulire dem Hoch-
geschätzten Herrn Candidato zu seiner
Purpurwürde

ein treuer Freund

C. H. R.

GAVDIA post fL seqVl r post nV pbo
erVs bLa ebVs
eXVL & Vs qVe M noVa sVbs Vnt IV r

DoCtor fLor nebVLas non trIste paV
esClis esClis
CLare fVLg VeroqVe DeCore nIe

Quod in tesseram non fucatæ amicitæ pro
merito Doctoratus honore Tibi

cecini

Franciscus Liedlinger,

Briga-Siles. Jurium Candid.

Du

Du glaubst nicht, Liebster Freund, wie mirs zu Herzen
geht,
Daß ich nicht sehen soll, wie Dir das Hüthaen steht,
So durch Hyginens Gunst auf Deinen Kopff gekommen,
Ja, das vielmehr Dein Fleisch ihr aus der Hand genommen.
Indeß nimm wenigstens den Wunsch geschrieven an,
Der Dir mehr Gutes gönnt, als mancher dencken kan.
Das Glücke paare sich mit Deinem Tugend-Triebe,
Und helffe Dir sein bald ins Hospital der Liebe.

Hierdurch suchte dem Herrn Doctori seine
aufsichtige Ergebenheit zu bezeugen
Dessen gehorsamer Freund und Die-
ner

C. P. Just,

J. U. Stud.

Such hin, Gelehrter Freund, mit Deinem Doctor-
Huth,
Und weil der meiste Theil der Menschen dieses liebet,
Was ihm oft vor der Zeit der Krankheit übergiebet,
So mach durch deine Kunst derselben Schaden gut.
So reiß und lebe wohl nach den erlangten Ehren,
Und laß mich auch entfernt vom Del der Freundschaft zeh-
ren.

J. C. Kloeß;

Berol. M. March. Jur. Stud.

METRUM

METRUM LEON - SERPENTINO - VOCALI
CABALISTICUM.

⁴ ⁵ ⁴ ³ ⁵ ¹ ³
DOctus Doct disturbans trist f
¹ ² ⁴ ³ ¹ ¹
adeft or, ia ata.
⁵ ⁵ ⁴ ⁵ ⁴ ³ ⁵ ⁴
Nullus horr sunt omnibus omn gr

Proba Cabala

45	55
12	4
44	5
351	435
331	4
11	

Clarissimo Doctissimoque Domino
Respondenti posuit

Sum.794 Sum.935

Summa Sumarum

1729

F. W. Prætorius,

Neo-March. Med. Stud.

Non ossa vendis floris inania,
KNOCHEWEBELI, nec temere ruis
In pulverem non indecorum;
Sed medicam sobolem & medullam
Nos eleganti Tu calamo doces,
Atque eruditis fortiter hostibus
Pertundis ossa, non sinistris
Dum rutilas generosus armis.

Instat cruento gloria prælio,
Frontemque laurū condecorat Dea.

Hæc laus inhærescat medullis;
Ossibus insideat! Quid? Urnæ.

Nobilissimo Clarissimoque Dn. Candidato, in eadem secun-
provincia oriundo, ex animo gratularurus scripsit

Joh. Andr. Bufereit,

Dresdn.

☉ (o) ☉

00 A 6272

f

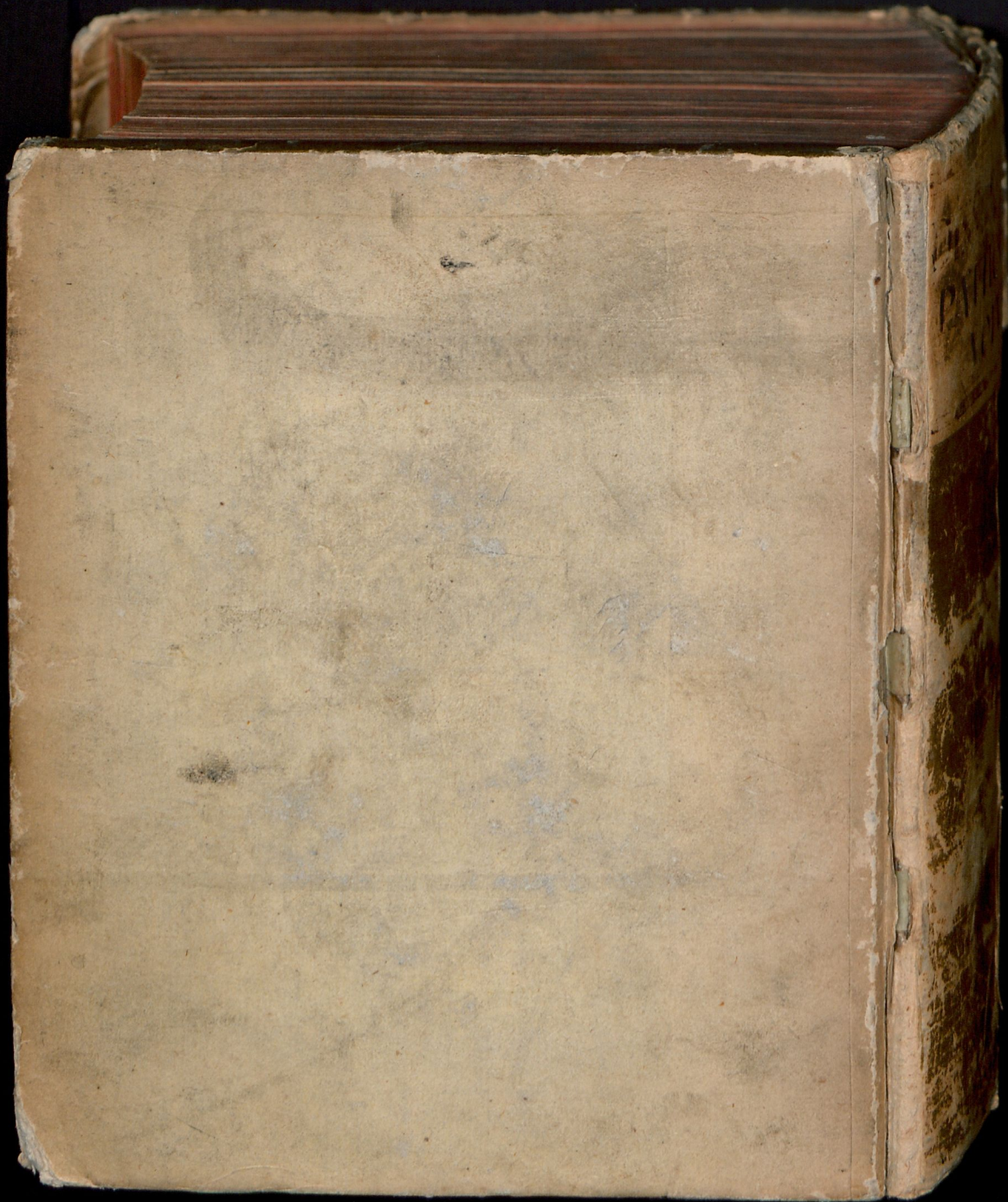
ULB Halle 3
002 827 158

TA-OL

Reho ✓

DISSERTATIO INAUGURALIS MEDICA,
DE

ISCHIADICO MALO,

Quam,
AUSPICE DEO PROPITIO;
Et Consensu atque Auctoritate Gratiſſe Facultatis Medicæ,
IN ALMA REGIA FRIDERICIANA,
P R Æ S I D E

DN. D. MICHAELE ALBERTI,

SACR. MAJ. REG. BORUSS. AULICO ET CONSIST. MAGDEB. CON-
SILIARIO, MED. ET PHILOS. NATUR. PROFESSORE PUBL. ORDIN. ACAD.
NAT. CUR. COLLEGA, SOCIET. REG. BORUSS. SCIENT. SODALI, etc.
DN. DECANO H. T. SPECTATISSIMO,

Domino Parrono, Præceptore ac Promotore suo omni honoris cultu prosequendo,

PRO GRADU DOCTORIS

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILE.
GIIS DOCTORALIBUS LEGITIME IMPETRANDIS,

HONIS LOCOQUE CONSVETIS,

ANNO MDCCXXXIX. D. DECEMB.

Publica ac placide eruditorum ventilationi subijciet

RESPONDENS

JOH. GODOFREDUS Knochenwebel,

PALÆO - DRESDENSIS.

HALÆ MAGDEB. TYPIS JOH. CHRISTIANI HENDELI, Acad. Typogr.

